

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog „Sokolska prosveta“

Ljubljana,
15. septembra 1933Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska
ulica 6, telefon broj 2177 • Račun poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćajuGod. IV
Broj 37

Ispravan put

Autokritika je jedna među najlepšim vrlinama, koje od vjekada krase Sokolstvo. Ona je najprecizniji izraz iskrenosti sokolske duše, ona je osnov zdravog napretka i jamstvo, da će sokolska organizacija kročiti u svom radu ispravnim, jasnim, sigurnim putem. Ova velika i retka odlika, kojom se možda malo koja ustanova može da podiči u tolikoj meri kao Sokolstvo, nalazi svog čvrstog fundamenta baš u sokolskom ispravnom shvaćanju demokratizmu i sokolskom osećaju načela bratstva, jednakosti i slobode. Ta vrлина autokritike u Sokolstvu i razlog je da se sva sokolska pitanja tretiraju i moraju da tretiraju otvoreno i javno, ona isključuje svako antišambriranje i zakulisno potezanje konaca te nameštanje situacije prema subjektivnim prohtevima, interesima i ukusima. Dogodi li se ipak to ma gde i ma od koga, osećaj zdrave, uverene sokolske autokritike buni se instinktivno i traži energično da se poštuje taj moralni sokolski zakon, da se naime sokolski rad treba da razvija na otvorenoj sceni, pred celom sokolskom javnošću. Bilo je doduše i slučajeva, da su se nekolicini akteri pokušali da iznevere ovoj svetloj sokolskoj tradiciji i praksi; ima toga, dakako, i danas, ali te igre znadu i mogu da budu vrlo opasne, ne po Sokolstvo kao organizaciju, već po one pojedince ili grupice, koje se time služe. Sokolstvo je međutim, ona njegova srž, koja je veran sledbenik velike sokolske misli, uvek bilo i uvek će biti dovoljno jako da se uhvati sa svima takvima u koštac i da ih, pa bili i s belim rukavicama, odbaci od sebe u stranu, tamo gde im je mesto. Za ovo u našoj prošlosti videli smo primera, a verujemo, da će i budućnost, možda i skora, i od nekih takvih sadašnjih u našim redovima učiniti ih tužnim senama prošlosti. To treba da bude svakom Sokolu memento u njegovom sokolskom radu, pogotovo onima, koji su ili pozvani ili samozvani došli da vode, a oni skrenuše sa sokolskog puta.

Ovo nekoliko misli povezuje se na poslednjih nekoliko uvodnih članaka, koji ugledaše svetlo na stranicama ovog našeg bratskog lista. Dobro je to, vrlo dobro, što se je istaklo i reklo u onim člancima. Nemamo tu ništa da ispravljamo; mogli bi možda pre da još štošta nadovežemo i nadodamo, i to otvorenije i jasnije; bude li od potrebe, biće za to vremena i dočine. Ovde pak držimo potrebnim nešto toplo i bratski da preporučimo i savetujemo našem najvišem sokolskom vodstvu, koje se nalazi na mestu, odakle mogu i moraju da pucaju jasni i bistri pogledi na mnoge naše prilike, a pogotovo na ceo naš sokolski život i rad. Naime, naše vodstvo treba da svim svojim sredstvima, koja mu stoje na raspolaganju, a pogotovo i osobito putem svoje štampe i svog glavnog organa, da Sokolstvo, uvek i u prvom redu svetlošću svoga primera, osvetljava i puteve kojima će za njim kročiti sva naša, danas toliko brojna sokolska armija. Treba već jednom pokrenuti točak jedne smišljene sokolske akcije, treba stvoriti i vodstvo akcije, elastično, pokretno, pronicavo, oduševljeno, borbeno i fanatično, koje će intenzivno delovati i uplivati, kao moćek čitave organizacije, biti njen, istinski spiritus movens, te uticati na sve pa i najmanje delove i celije naše sokolske organizacije. Povremene injekcije, kao što sada na pr. dolaze u formi lepih članaka, mogu samo biti palijativa, od privremenog, vrlo neznatnog i jedva zametljivog upliva na funkciju celokupnog našeg sokolskog organizma. Tu treba, opetujemo, intenzitet, autoritet i energije. Neka se, nadalje, svoj širokoj sokolskoj javnosti otvaraju od strane našega vodstva jasni pogledi na sva sokolska kao i ostala kulturna i nacionalna pitanja, i neka se što intenzivnijom propagandom, životom i pisanom reči, neprestano budi zanimanje i oduševljenje za sva pitanja bez razlike, da li su ona manje ili više važna i pripadala ona ma kojoj grani, u prvom redu, sokolskog delovanja, a zatim i krupnijim pitanjima općeg našeg javnog života. O svemu tome treba da se javno ali trezveno i promišljeno diskutuje, da bi svakom članu sokolske organizacije bilo omogućeno da se s njima zainteresuje i s njima upozna. Ne štedimo pri tome ni s kritikama, ali zdravim, potkrepljenim i dostojnim. A i to možemo, jer nam je to i omogućeno baš i poglavito u

Sokolski domovi

Članak brata Kregara, koji je objavljen u br. 35 Sokolskog glasnika pod naslovom: „Kako ćemo doći do sredstava za gradnju sokolskih domova“, dotiče se pitanja o kojem sam tu skoro preko Sokolskog glasnika izneo svoje gledište. U interesu same stvari i pravog shvatanja za što bolje rešenje, želja mi je da i sa svoje strane tim povodom rečem nekoliko reči.

Prema gledištu brata Kregara, pitanje domova treba rešiti putem jednog fonda, koji bi se osnovao kod Saveza, čiji bi prihodi bili od darova, pomoći, kredita banovina i države u tu svrhu i prihodi sa proslave 1. decembra svake godine.

Saniranje domova i gradnja novih predstavlja za Sokolstvo pitanje, koje se izražava u milijonskim ciframa i ono se samo milijonskim ciframa može rešiti. Prihodi koje predviđa brat Kregar, držim, da su minimalni, nestalni i nepouzdanji, pa ovaj fond, iako bi se ustanovio, ne bi odgovarao svome zadatku zbog ovih nedostataka. Da se sprovede sanacija domova i omogućiti podizanje novih, potreban je ogroman kapital, čiji bi donos bio stalan, nepromenljiv i siguran. A da li su naše jedinice danas sposobne da u svrhu, makar i ovoga fonda učine sa svoje strane još ma kakvu materijalnu žrtvu, koja bi na jednoj strani umanjila njihove prihode a na drugoj stvorila nov teret? Mislim, da je na ovo pitanje nepotreban odgovor, jer se nameće sam od sebe i povlači uza se i odgovor, da se milijonske potrebe ne mogu rešiti putem darova i pomoći, odnosno putem nestalnih, a uz to malih prihoda.

Objašnjenje ovome nije teško i ne treba ga tražiti daleko. Uzmimo samo za primer već postojeće fondove kod Saveza, pa ćemo se najtačnije upoznati sa stvarnošću.

Savezni potporni fond također predstavlja za Sokolstvo pitanje od prvoklasne važnosti, jer predviđa pomoć za nabavu sprava. Ta pomoć u toliko je važnija što se u brzom razvoju i velikom porastu sokolskih društava i četa sve jače oseća međusobna potpora naročito u prvim danima života jedne mlade sokolske jedinice. Za tri godine života ovoga fonda tre-

bala su društva u njega da uplate Din 105.122,75. Međutim iz bilansa Saveza SKJ na dan 31. decembra 1932 godine, vidi se, da je od ove sume uplaćeno svega Din 63.722,75, dok je ostalo neuplaćeno Din 41.350.— što predstavlja manje oko 40%. Ako se uzme, da je prinos u ovaj fond neznatan (50 dinara godišnje od jednog društva), i uz to još i obavezan za svako društvo, dolazi se do zaključka, da je odziv vrlo slab i do utiska da u fond uplaćuju samo ona društva, koja još nemaju svojih sprava. Dakle, za tri godine svog postojanja u fond je uplaćeno svega Din 63.722,75, a da li se sa ovom sumom daće što postići? S ozlednim fondom nije ništa bolje, jer i u njega uplaćuje skoro samo polovina jedinica, što se također lepo vidi iz istog bilansa.

Eto, iz ovih razloga držim, da ideja brata Kregara ne odgovara realnosti i da ovakvim rešenjem za domove ne bi učinili ništa, već bi naprotiv ovo pitanje ostalo i dalje na mrtvoj tačci. Naprotiv nalazim, da sanaciju domova, gradnju novih i uopšte celokupno ekonomsko pitanje u životu jedne sokolske jedinice treba postaviti na temelje zdravog domaćinskog gazdinstva na združnoj osnovi, kao što je to lepo obrazloženo u objašnjenju Saveznog ekonomia brata Zivkovića.

Pitanje sanacije i gradnje domova tesno je vezano za pitanje ekonomskog preporodaja našeg Sokolstva i zato naša gledišta moraju bazirati na apsolutno realnim osnovama, jer ćemo samo tako doći do pravog rešenja.

Nije loše da se ustanovi kod Saveza jedan fond za pomoć društvima za sanaciju i gradnju domova, pored rešenja sanacije na združnoj osnovi, ali ulaganje u isti ne sme biti obavezno za sokolske jedinice, već dobrovoljno i od eventualnog viška saveznih prihoda. Savez bi pak iz toga fonda, a jedino i isključivo iz prihoda glavnice, mogao pomagati tamo gde je najhitnije i najpotrebnije, dok bi sanacija mogla da se reši putem jeftinog kredita do kojeg bi se došlo ako se ostvari osnivanje Sokolske štedne zadruge.

Radoslav Vojnović,
Beograd.

Sudbina sokolskih domova u našim otuđenim krajevima

Bivši Sokolski dom u Trnovom — »Casa del Fascio«

Sokolski dom u Trnovom kod Ilirске Bistrice, koji su zaplenili Italijani pre 4 godine, sada su preuredili i 6. avgusta o. g. taj je dom bio svedčan otvoren kao novi »Fašistički dom« — »Casa del Fascio«. Ovom otvorenju bili su prisutni visoki vladini funkcioneri, svi u okolici naseljeni Italijani, vojništvo, milicija, finansijski stražari, karabinjeri, radništvo zaposleno radom na utvrdama i strategiskim cestama uz

granicu i naša omladina, koju su učitelji i karabinjeri silom tamo doveli da učestvuju u fašističkoj ceremoniji. Tako će sada taj naš sokolski dom, zgrađen sokolskom energijom i ljubavlju, služiti tamnim osnovama otuđivanja i poitalijančavanja naše omladine.

U prvo doba nasilja italijanski fašizam uništavao je redom sva naša narodna gnezda, pa je tako izgorela vežbaonica u Narodnom domu u Trstu i pred da znadu odgovor, koji ih čeka: Sokolstvo je uvek slobodno mislilo i slobodno delovalo, jer je slobodna misao i slobodno delo njegova prava životna snaga; o tome ovisi i njegov daljnji opstanak. U političkom pak, nacionalnom pogledu, — da naglasimo, i to bogzna već po koji put, — Sokolstvo je davno pre svih političkih faktora imalo na programu i pre svih njih provelo i rešilo najkrupnija naša nacionalna pitanja, koja, na žalost, još i danas mnogi i mnogi neprestano rešavaju, ali neće ili ne znaju da ih reše, zalazeći pri tome često i na neprirodni, nemoguć i pogubni teren. Zato će naše Sokolstvo, kao najizrazitiji i najgorljiviji predstavnik i borac čistog i nepatvorenog Jugoslovenstva i državnog i narodnog jedinstva, u tome duhu i dalje neklonivo delovati i boriti se, beskompromisno i ustrajno, nastojeći da to državno i narodno jedinstvo, kao politički deo svog sokolskog programa, sve više ojača i učvrsti i da ga posvema amalgamiše i duhovnim jedinstvom prema načelu bratstva i jednakosti, koje ispoveda naše Sokolstvo. Ko može dakle, da se na nj nabaci kamenom?

Tim putem mora naše Sokolstvo da kroči i da ulazi u sav naš društveni i javni život, u ceo narod. To je sokolski, ispravan put! — U. V. Z.

u Pulju, zapahili su naše vežbaonice u Rojanu, Bukovljama i u Sv. Ivanu kod Trsta. Kasnije pak fašisti promenili su ovu svoju metodu i umesto da sažigaju naše domove oni su ih počeli zaposedati i uporabljati za svoje svrhe. Takav je bio slučaj s našim zgradama u Gorici, u Sv. Jakovu kod Trsta, u Šklednju kod Trsta i druge, a

takva sudbina zadesila je sada i našu vežbaonicu, Sokolski dom u Trnovom. Naši sokolski domovi, koji su bili svešta ljubavi, slobode i bratstva, sada su ognjišta neprijateljstva, uništavanja našeg naroda i njegovog posvećenijeg zasluživanja. Do kada?!

Sokol iz Trsta

Prvi nacrt za ustanovljenje Saveza slovenskog Sokolsiva

Kao što smo već izvestili, nedavno je umro br. Franjo Mulaček, član Ljubljanskog Sokola i bivši njegov načelnik, koji je u svojim mladim godinama mnogo radio na tome da bi se već god. 1888 ustanovio Savez slovenskog Sokolstva. I zaista, dne 6. januara 1888 br. Mulaček podneo je glavnoj skupštini Ljubljanskog Sokola i konkretan predlog o osnivanju pomenutog saveza. Taj je predlog glavna skupština i usvojila te ujedno zaključila da se isti uputi Praškom Sokolu, kao vodećem češkom sokolskom društvu, da ga ono uvaži i prihvati, jer još tada nije bila osnovana ČOS kao ni drugi savezi ostalih slovenskih sokolskih društava.

Naše čitaoce zasigurno će zanimati, kakav je bio taj tadašnji predlog i nacrt pok. br. Mulačeka, pa s tog razloga donosimo u nekoliko redaka, kako je glasio taj predlog.

— Razvoju telovežbe među slovenskim narodima mnogo bi pripomoglo kad bi se osnovalo udruženje, odnosno savez svih postojećih sokolskih društava, a što bi također s druge strane podjednako mnogo pripomoglo i jačanju domoljublja. Uveren sam — veli u tom predlogu br. Mulaček —, da ovo ne bi bilo teško izvesti, jer nam i nemački turneri sa svojim savezom daju dovoljno jakog uzgleda, kako da se podigne moćna zajednička organizacija. Ako je to moguće kod njih, zašto to ne bi bilo moguće i kod Slovena? Zato neka se osnuje Savez slovenskih sokolskih društava!

Načina da se to izvede ima više. Mogu se n. pr. udružiti, kao što je rečeno, sva slovenska sokolska društva u jednu celinu, u savez, koja bi imala svoj odbor s određenim delokrugom. Briga odbora trebala bi da bude, da se češkim i slovenačkim sokolskim društvima pridruže i ona na isti način organizovana srpsko-hrvatska društva, a postepeno također i sva ostala slovenska društva u Austro-Ugarskoj i izvan njenih granica.

Zadaca saveza trebala bi da bude: priređivanje zajedničkih javnih telovežbačkih nastupa, zajednički izleti, zajedničke sednice, sastanci i razgovori te raspravljavanja prednjaka, predavanja o značenju telovežbe, osnivanje novih društava, briga da se uvede te-

lovežba po školama, izdavanje knjiga i časopisa i t. d. Pojedina društva doduše sačuvala bi svoju potpunu samostalnost, ali bi pak morala da ispunjavaju izvesne dužnosti prema savezu, prema kome bi, naravno, također imala i izvesna prava.

Glavna skupština Ljubljanskog Sokola je na predlog br. Mulačeka i izabrala naročiti odbor od 3 člana, u koji su ušli: br. Mulaček, br. Hribar i br. Fink, a koji je odbor trebao da stupi u vezu s češkim i hrvatskim sokolskim društvima, koja su također trebala da sa svoje strane izaberu slične odbore od tri člana, a koji bi zatim u zajedničkim sastancima i savetovanjima realizovali misao Saveza slovenskog Sokolstva.

Da se je u istinu pristapilo tome radu, dokazuje i list »Sokol«, koji je u svom XX godišnjaku na str. 21 i 22 doneo izveštaj o glavnoj skupštini Ljubljanskog Sokola, i gde se izričito već spominje, da bi Prag trebao da bude sedište novoga saveza, te da bi se s vremena na vreme po raznim slovenskim zemljama trebali održavati kongresi i priređivati sletovi pod vodstvom Saveza slovenskog Sokolstva.

Kako pak god. 1888 ideja o ustanovljenju ovog Saveza nije bila ostvarena, znači zastalno, da merodavni krugovi u Sokolstvu nisu smatrali tadašnje doba još dovoljno zrelim za realizaciju ovog lepog nacrta br. Mulačeka. Za to ni tročlanski odbor Ljubljanskog Sokola nije nikada dobio bilo kakvog pozitivnog odgovora iz Praga na svoj podnešeni predlog o toj stvari. Isto tako pak nije moguće ni gde po sokolskim arhivima naići ni na trag, gde bi bio dospelo taj nacrt brata Mulačeka.

Savez slovenskog Sokolstva pak bio je osnovan tek 20 godina kasnije, kad je već delovala Češkoslovenska obec sokolska, Slovenska sokol. zveza, Hrvatski sokolski savez, Savez srpskih sokolskih društava, Savez u Bugarskoj gimnastičeske društva »Junak«, Związek towarzysztw gimnastycznych »Sokol« w Kolce i Sojuz rusko Sokolstva, i kada je bila sokolska organizacija po svim slovenskim zemljama mnogo jače razvijena i već uhvatila svoj snažni koren.

Osvrni na javne vežbe

Primiću se kraju lepi dani, te s prestankom istih za ovu godinu završimo s našim preredbama, javnim vežbama. I stoga neće biti na odmet da se na iste malo osvrnemo, te, bogme, da ih malo i prokritikujemo.

Svako društvo i svaka četa priređuje svoju javnu vežbu u glavnom da pokaže rezultate svoga rada u toku godine, da pokaže svoju snagu, da istupi javno, da bi se zainteresovali i oni koji nisu u sokolskim redovima, a da bi se dobila i jedna mala materijalna pomoć od te priredbe. Na ovu javnu vežbu običaj je da se pozivaju društva i čete i iz bliže okolice, da je uveličaju, te da budu brojnije naše crvene košulje.

Došao je dan te vežbe i sve je nervozno. Publike puno vežbalište. Tu su ugledne ličnosti, razni zastupnici i korporacije. Sve čeka, znatiželjno je. Programi su razdeljeni. Vreme početka je već prošlo. To je na vežbalištu. Idemo sada da vidimo na zborište. Tamo voda te priredbe sazva zastupnike ostalih društava i četa, te se pogada, kome i kako da dade koju tačku ili spravu? A ne zaboravimo da su programi razdeljeni. I tako s tim zakasnjenjem početka postignut je jedan veliki minus, a što se je moglo izbeći, da je voda bio dosledan onome što je rekao i napisao. I usred iščekivanja i primedaba sa strane gledalaca konačno se i nastupa. Obično prvo de-

ca, te kad ih se vidi onako male i ve-sele, zaboravi se na onaj početni minus. I program se odvija malim zastajkivanjima (nije pojedini vodnik spreman sa svojom kategorijom, nisu sprave na mestu i druge nepreviđene sitnice). Dolaze na red članovi. Oni na kojima počiva društvo, četa, trebalo bi da su najuzorniji, ali, na žalost, i u najviše slučajeva s time se ne možemo pohvaliti. Tu se vide kojekakve papuče, trikoi u svim varijacijama plave i crne boje, pa čak i sivih, pojasi kod mnogih i nemaju boje, a trikoi ima tako zgužvanih i prljavih, kao da su baš za tu priliku tako udešeni. Majice kod mnogih čovek bi mislio da su onog časa izvučene iz dimnjaka, pa još za vreme vežbe često i ispadnu iz trikoi. Braćo, ne traži se novo, ne traži se neki sjaj niti ista neprimodnoga, nego jedino čistoća i urednost. Pri vežbama na spravama također se po-često može mnogošta toga da vidi. Da ne govorimo o izvedbi pojedinaca; to treba svaki da radi prema svome znanju i moći, ali držanje prilikom nastupa i otstupa dok su vežbači u vrsti kod sprave na mnogim mestima je izvan kritike. Ona vrsta kod sprave mnogo puta i ne liči na vrstu. Tu se prave kojekakvi nepotrebni pokreti i grimase tako, da kad ih čovek pogleda izgubi volju i da gleda vežbu, koje će izvoditi. Ne traži se od vežbača nešto

LOVENSKO SOKOLSTVO

Naše Sokolstvo u Americi

Jugoslavenski sokolski savez u Americi tvore danas zapravo samo dve župe: Jugoslavenska sokolska župa u Čikagu i Pacifička sa sedištem u Orlendu, u Kaliforniji.

Čikaška župa ima danas 3 društva, i to: Hrvatski Sokol u Čikagu, Jugoslavenski Sokol u Sent Lui, u državi Misuri, te Jugoslavenski Sokol u Detroitu, u državi Mičigen. Pored ovih društava pak, postoje u tim krajevima još i neka druga društva, koja nisu u članstvu u župi iz stanovitih razloga. To su slovenska Sokolska društva u Klivlendu i Vokigenu, Jugoslavenski Sokol u Njujorku, Hrvatski Sokol u Njujorku, Hrvatski Sokol u Milvoki, te Hrvatski Sokol »Dalmacija« u Sen Lui. Zeleti je međutim od svega sra, da se i ova društva pridruže jugoslavenskom sokolskom pokretu te da se i ona udruže u jednu novu župu sa sedištem u Njujorku.

Na području župe Pacifik deluju društva Orlend, San Francisco, Sacramento i Los Angeles, a postoje još i društva u Sunvali i u Uetsonvil, koja još nisu pristupila pomenutoj župi Pacifik. Iz ovoga sledi, da naše Sokolstvo u Americi, udruženo u Jugoslavenskom sokolskom savezu, ima sedam društava, dok ih je van Saveza 8. Nije međutim isključeno, da gde god deluje i još kakvo društvo, a koje ovde nismo spomenuli. Bio je tako svojedobno ustanovljen u Čikagu Slovenski Sokol, ali nije poznato, da li još postoji. Na svaki način baš u Sjedinjenim Državama Amerike ima toliko našeg nacionalnog elementa, da bi postojala mogućnost da se još više pomnoži broj sokolskih društava, naročito ako bi se pri ovim društvima, prema običaju koji vlada u Americi, zaveo i sistem osiguranja. Novosnovani Jugoslavenski sokolski savez u Americi čeka velike i vrlo važne zadatke, te se nadamo, da će mu uspeti da ih reši u pozitivnom smislu.

Pitanje naraštaja u češkoslovačkom Sokolstvu

Iz svih poslednjih statistika ČOS vidi se, da broj muškog i ženskog naraštaja lagano, ali ipak nezadrživo opada, dok je međutim baš suprotan pojav među sokolskom decom, čiji se broj stalno znatno povećava. Nastaje sada pitanje, kako je to moguće da češkoslovačko Sokolstvo, koje broji 229.000 dece obojega spola, ima samo 72.500 muškog i ženskog naraštaja? Zar moguće prelazi samo jedan manji, ograničeniji broj dece u sokolski naraštaj? Ovaj isti pojav opaža se, doduše također i u ostalim češkoslovačkim telovežbačkim organizacijama, kao u Radničkim telovež. jedinicama (DTJ), u Orlovskoj organizaciji, a i posvuda u inostranstvu. Ipak Sokolstvo ne pušta ovo tako olako s vida i hoće da taj pojav opadanja naraštaja pronikne do dna, jer na temelju statistika poslednjih godina to opadanje naraštaja nije se još moglo ni čemu temeljiti potkrepiti. Zato ovo pitanje osobito zanima sve vodeće krugove ČOS. U koliko je bilo moguće do sada ustanoviti, baš prelazno doba iz dečjeg u naraštajsko, t. j. 14 godina u životu omladine, predstavlja važan prelom između dečje i omladinske — naraštajске dobe. Sam način života zahteva od vodećih krugova da se prema toj dobi omladinskog života, kao i prema drugim posebnim okolnostima koje su u vezi s

tim kritičnim godinama, uredi i primeni odgovarajući telesno uzgojni način naraštaja i da se za podučavanje i uzgoj naraštajskih redova izaberu najsposobniji i najbolji prednjaci i naraštajski vode. Češkoslovačko Sokolstvo je u tom pogledu preduzelo već nekoliko upravo odlučnih koraka, a u tom će pravcu i nastaviti, koristeći se iskustvima stečenim temeljitim proučavanjem ovoga pitanja. Radi toga polaže se osobito velika važnost pravilnom uzgoju naraštajskih voda i prednjaka.

U našem Sokolstvu za sada — velimo, samo za sada — taj problem još nije tako otvoren niti zabrinjuje u tolikoj meri, i to s razloga, jer se naša sokolska organizacija nalazi još u stadiju ustaljivanja, a što vidimo i po tome, što u glavnom osnivanje novih jedinica još je prilično u jakom porastu. Kada pak i u tom pogledu osnivanja novih jedinica bude naša organizacija konsolidovana, naime, kada naše Sokolstvo, obuhvativši sav nacionalni teritorij, bude dospelo u stadij normalnog razvika, kao što to danas predstavlja češkoslovačko Sokolstvo, trebaće i kod nas skrenuti osobitu pažnju, da nam se naraštajski redovi ne budu smanjivali iz godine na godinu. Da se pak to već sada u izvesnoj meri predusretne, treba nastojati da se uzgoji kadar najsposobnijih i najboljih prednjaka, koji će biti odgovorniji i vode našeg naraštaja.

Razne vesti iz slovenskog Sokolstva

U subotu dne 16 i nedelju 17 o. m. održaće se u Pragu II Tirsve igre, kojima će učestvovati, pored Unije češkosl. atletskih amatera, također i češkoslovačko Sokolstvo sa svojim registrovanim takmičarima. U predvečerje tih takmičenja prirediće ČOS u Tirsveom domu takmičenje svojih najboljih vežbača na spravama, gde će se izvoditi slobodne vežbe na preči, ručama, konju u šir, krugovima, te na visokim ručama. Svaki takmičar moraće da svoju slobodnu vežbu izvede pred sudačkim zborom i rezultati tih takmičenja poslužiće pri sastavu reprezentacione vrste ČOS, koja će nastupiti oktobra meseca u Bazelu kao gost švicarskih gimnasta.

U Pragu vežbaju također i slepi pitomci Karlovog instituta za slepce. Ovi pitomci vežbaju redovne vežbe s članovima Malostranskog Sokola. Pitomci su u tom pogledu postigli vrlo lepe rezultate, i to ne samo u prostim vežbama, već također i u vežbama na spravama pa čak i u vrlo lakim skupinama sa spravama.

Ove godine slavi svoju 70-godišnjicu također i Sokolsko društvo Plzenj I te u tu svrhu 14 septembra priređuje velika takmičenja u odbojci između članova i članica.

Češkoslovačko Sokolstvo u velikom broju učestvovalo je proslavi 50-godišnjice kada je u Kutni Hori bio otkriven spomenik poznatom češkom prvoborcu Karlu Havličku Borovskom.

Češkoslovačka obec sokolska priredila je i ove godine na letnjem vežbalištu Nimburskog Sokola svoj tečaj za vodnike naraštaja, kome je učestvovalo 35 polaznika, i to najviše iz Moravske, 3 iz Slovačke i 2 iz Austrijske župe. Tečaj je vodio načelnik Tirsve župe br. Štafl, a kao predavači bili su braća: Očenašek, dr. Klima, Vanjek, Peirgl, Prohaska, dr. Fuks i t. d. Tečaj je uspeo vrlo dobro.

(Nastavak sa 1 strane)

nemogućega, traži se jedno i jedino, a to je sokolska disciplina. Sestre su pak već po prirodi sklonije urednosti, tek tu i tamo može se videti po koja nemarno odevana. Ali i kod njih je uzela maha jedna moderna bolest, a to je »mazanje«. Razumljivo je, da se moramo priviknuti na doba u kojem živimo i na t. zv. modu, ali sve ima svoje granice, a jednoj Sokolici nikako ne doliči da bude naslikana kao lutka. Naši su se redovi i do sada odlikovali prirodnošću i jednostavnošću, pa ne smemo dozvoliti da nam te lepe osobine nadopunjuje ulična moda, — ponajviše loše primenjena — osobito kada se nalazimo u stroju.

Naraštaj, gde ga ima, ne može mu se prigovoriti, jer je kao mladi i poslušni, dakako tamo gde je sam voda potpuno na svome mestu i da može da i sam u svemu posluži ličnim primerom.

Što se tiče pak sokolskih odora, ni s tim se ne možemo baš pohvaliti, da je to onako kako treba. Može nas se videti svakakvih, te da ne bi ovde nabrojao pojedine nedostatke kažem, da smo jako šareni. Odora krasa Sokola, Soko se diči s odorom, ali samo onda ako je uredna. Ni s oslovljavanjem i međusobnim pozdravljanjem članstva ne možemo se podičiti, bar ne svagde. Mnogo puta se desi čoveku da ide u

odori i sretne koga brata isto u odori, pozdravi ga, a on te samo odmeri, kao da te pita, ko si ti. Ponašanje u odorama mnogo puta nije bilo dostojno Sokola. Pa opet bolest koja vlada da se nose razni funkcionski znakovi i to ko je funkcioner i ko nije. Kad bi imali toliko prednjaka i ostalih sokolskih pregalaca koliko ih se iskazuje prikačenom vrpcom na ramenu bila bi za nas sva sreća! Ovo je za one koji nose odore, ali imamo mi među nama i takovih kojih je sram pokazati se u odori, pa ako ju je i obukao, onda ide pokrajnim ulicama, da ga sretne ne vidi. Takovi bolje da je i ne obuku, da je ne oskvrnjuju. Takovima nema mesta među Sokolima i ne trebamo ih, jer Sokolstvo niti je imalo, niti će imati od njih koristi.

A sada dolazi na red ono s čim se bori trezvenjački otek Saveza, a to je pitanje točenja alkoholnih pića. Ove godine, što se je moglo videti na javnim vežbama, za svaku je osudu. Naročito je toga bilo kod manjih i novosnovanih društava i četa. Kad se hoće piti i bančiti onda treba tražiti tome prikladno mesto, a ne nikako na sokolskoj priredbi i za vreme vežbe. Sedeti za stolom s bocama pića i gledati javnu vežbu to nikako nije u skladu. Zamislite ovo. Vežba jedna kategorija na javnoj vežbi, okolo publika sedi za stolovima i gleda, i usred one tišine

čuje se neko pijano tulenje ili svada. Toga časa sva ona vežba i oni koji vežbaju gube se, jer je sva pozornost skrenuta na one larmadžije. Primetite li priredivačima te javne vežbe, zašto se pije alkohol za vreme vežbe, oni vam jednostavno odgovaraju: »Eh, brate, ovde se ne može zamisliti nikakva priredba bez pijanke!« Tome svakom možemo kazati da nije istina. Ako je ipak istina, onda nam ne treba takovih društava niti četa, a najmanje javnih vežaba, kojima moramo za podlogu da stavimo točenje alkohola. Da li ima nešto ružnije, nešto ogavnije, nego li videti Sokola u odori pijanoga. To se, nažalost, dešava mnogo puta, i tome zlu moramo jedanput stati na kraj. Od vežbališta i sokolana ne smeju se praviti birtije, bar ne za vreme vežbe.

Isto tako treba obratiti pažnju na govore, koji se održavaju prilikom javnih vežaba. Naročito ovo važi za novosnovana društva i čete. Nikako jedna sokolska priredba ne sme da služi nekome kao politička agitacija, jer kako god alkoholu, tako i politici nema mesta na sokolskim priredbama. Ta dva otrova za sokolske redove moramo ugušiti, pa stajalo nas to ma kakovih žrtava. Govori pak sami moraju da budu najkraći, a ne da se odalje u bezsadržajna predavanja.

I naše povorke mnogo puta nisu bile ono što bi trebalo. Na mnogo me-

sta nije se znao redosled, nego je vladao jedan dar-mar. I još mnogo je bilo toga, što ne doliči našim priredbama, a još i više će biti ako se ne osvestimo i ako ne počnemo obraćati malo više pažnje na vodeće ličnosti po našim jedinicama. Ne osnivajmo čete i društva onde gde su napred osuđena na propast ili da služe pojedincima radi prosperiteta, slave ili odlikovanja. Ne zaboravimo ono naše geslo »Ni koristi ni slave!« Setimo se naših starijih, koji su nam dali ovu plemenitu sokolsku misao. Ne dozvolimo nikom i nigde da je skrnavi, pa ma ko to bio. U našim redovima moraju biti samo sestre i braća, a nikako potstavljeni i pretpostavljeni. I svi oni koji su nagrnuli u naše redove s drugim i zadnjim mislima, isto tako moraju i da nestanu iz njih. I kad ovako svi budemo mislili, te očistimo naše redove od onoga što nam unosi nered, onda ćemo biti snažniji i jači i ulevaćemo poštovanje svuda i u svakoga, a osim toga nestaću i mnogih opravdanih prigovora sa strane objektivnih i nepristranih posmatrača. Ne gubimo stoga vreme u pričanju i besmislenom debatanju, nego zasućimo rukave i pristupimo delu, te pokažimo naše mišice, da su dosta jake, da su kadre i da sve smrve što ne valja, pa da očiste i naše vlastite redove, jer tako samo bićemo pravi Sokoli!

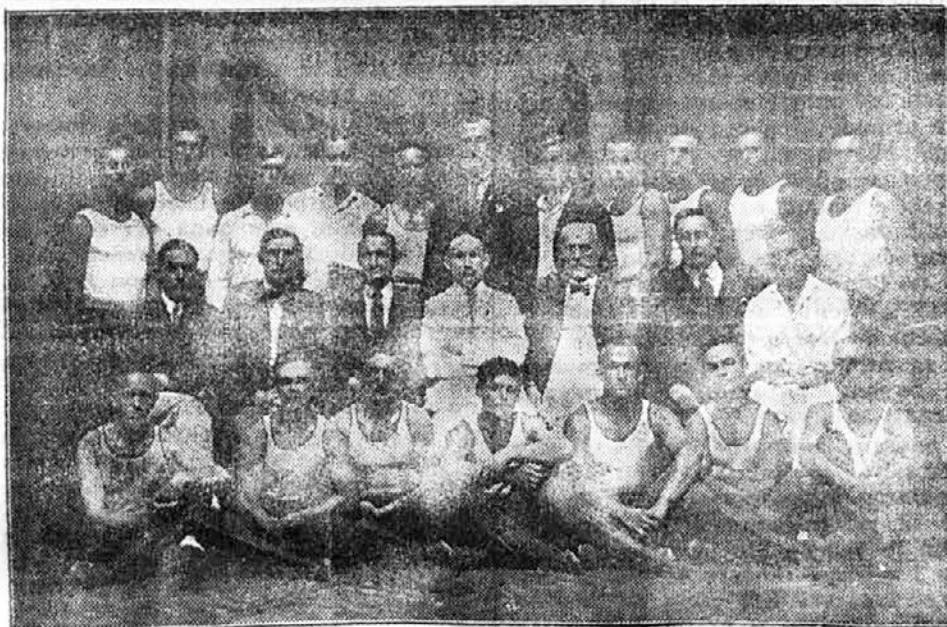
D. N.

Prednjačka škola Pokrajinskog saveza ruskog Sokolstva u Kraljevini Jugoslaviji

U Beogradu 19 avgusta o. g. završena je 4-nedeljna prednjačka škola organizovana od strane uprave Pokrajinskog saveza ruskog Sokolstva u Jugoslaviji.

Ova škola zaslužuje veliku pažnju najpre zbog toga, što je ona prva tako organizovana u ruskom Sokolstvu, kao u svoje vreme u Rusiji tako isto i sada

laku atletiku, igre, sastavljanje vežaba za nastupe i t. d. Prosvetni deo obuhvatao je: ideologiju, organizaciju, istoriju, prosvetni rad u ruskom i ostalom slovenskom Sokolstvu, a opšti deo upoznavanje Rusije i u širem obliku društveno uređenje, praksu govora, higijenu i prvu pomoć u nesrećnim slučajevima.

Prednjački tečaj Pokrajinskog saveza ruskog Sokolstva, održan u Beogradu od 24 jula do 19 avgusta o. g.

van otadžbine, i drugo, i po svome programu.

U školu su došla braća iz sledećih društava: Beograda, Zagreba, Ljubljane, Vranje, Čuprije, Rud. Bora; svega 16 Sokola. Sva ova braća bila su smeštena u internatu Rusko-srpske gimnazije, gde su imala i pension za račun Pokrajinskog saveza.

Za sve ovo vreme trajanja tečaja — 4 nedelje — slušaoci su bili u atmosferi čvrste sokolske discipline i neprekidnog rada. Radni je dan počinjao u 5 i po čas, ujutro i prema programu dana završavao se u 22 časa. Program škole bio je podeljen na tehnički deo, prosvetni i opšti. Tehnički deo obuhvatao je: celokupan sistem Tirsve, teoriju i praksu gimnastike,

Tečaj je završen prema programu 18 i 19 avgusta praktičkim i usmenim ispitima i slušaoci su pokazali odlične rezultate, ma da je bilo i kratko vreme i opširan program.

Tečaj je vodio br. Kambulin Dimitrije, načelnik Pokrajinskog saveza, a prosvetni i opštim delima tečaja rukovodio je br. Baljcar Vladimir, prosvetar istog Saveza.

S velikim zadovoljstvom beležimo ovaj nov uspeh ruskog Sokolstva u Jugoslaviji i želimo mu puno sreće za dalji rad i po jačanju ruskog Sokolstva u ruskom duhu, a u korist ruskog naroda i time celokupnog Slovenstva.

V. B.

250 godišnjica smrti Jurja Križanića Oca sveslovenske misli

Dne 12 o. m., na dan kada se navela i 250-godišnjica poraza Turaka pod Bečom, navršila se ujedno i 250-godišnjica smrti Jurja Križanića, koji je kao Hrvat i katolički svećenik bio u poljskoj vojsci pod Bečom te tamo i umro. Kako ističe naš uvaženi historiograf prof. Šišić, porazom Turaka pod Bečom bila je doduše po tadašnjem shvaćanju stvar opća kršćanska, ali se ipak ubrzo pokazalo, da je to bio zapravo prvi znak za preporod južnog Slovenstva, u prvom redu Srba i Hrvata, a također i za oslobodilačku akciju severnih Slovena. Juraj Križanić je bio propagator i zatočnik te ideje, ideje panslavizma, kulturnog i političkog zbliženja svih Slovena, a koja ni posle njega nije više nikad utihnula, iako je tek naišla na puno razumevanje te počela da se i praktički provodi u doba duhovnog i političkog preporoda slovenskih naroda u devetnaestom stoleću.

Juraj Križanić bio je književnik i političar. Rodio se 1618 u Obrhu kraj Kune od oca Gašpara, hrvatskog ple-

mića i majke Suzane Oršić Slavetić. Nakon svršenja jezuitske gimnazije u Zagrebu, studirao je filozofiju na jezuitskom univerzitetu u Grazu, a bogosloviju u Bolonji i u Rimu, gde je postigao i doktorat. U Rimu se je oduševio za protureformatorsku misao ujedinenja istočne i zapadne crkve. Podao se stoga studiju grčkog jezika i grčke književnosti o crkvenom ras-kolu te studiju dela o Rusiji. Neko vreme bio je svećenik u Nedelišću i Varaždinu, a zatim je krenuo 1648 u Rusiju, ali je bio prisiljen da neko vreme ostane u Smolensku, gde se bavio književnim radom i proučavanjem političkih odnosa između Nemaca, Poljaka i Rusa. Kasnije je uspeo da dođe u Moskvu, i to kao pratilac i član poslanstva poljskog kralja Vladislava IV, ostavši tamo do 1647, kada je preko Beča pošao u Carigrad kao kapelan i sekretar poslanika austrijskog cara. U Carigradu je upotrebio svoje znanje grčkog jezika i grčke crkvene književnosti te o crkvenom ras-kolu. Vrativši se ponovno u Rim, piše

Pažnja bratskim jedinicama

U poslednje vreme opaža se sve veći broj putnika koji nude na prodaju raznovrsna dela, većinom bez oznake autora. Isti su snabdeveni različitim preporukama pojedinih ministarstava a s motivacijom uvek vešte nacionalne potrebe i svrhe. Naravno da je teško i nezgodno u isticanju toga značaja i odbiti nasrtljivost ovakvih putnika, kada međutim u stvari ne bi bila samo materijalna korist i ništa drugo, jer obična knjiga ocenjuje se i prodaje po 100 i više dinara.

Radi toga skrećemo pažnju svima našim bratskim jedinicama, da u ovim teškim vremenima, kada je prihod jedinica baziran na samoj sokolskoj članarini, ne kupuju nikakvih knjiga od bilo kojih agenata, ako ove nisu naročito preporučene od Saveza SKJ.

Zdravo!

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije

veliko enciklopedijsko delo, koje je imalo da obuhvati sve o crkvenom ras-kolu, ali ga nije dovršio, jer ga je njegova gorljiva želja vukla opet u Rusiju, gde ode i protiv papine volje. Posle mnogih peripetija stigao je u Moskvu tek 1659, gde ga je na preporuku moskovskog kneza Aleksija Trubeckog car Aleksij Mihajlović primio u svoju službu sa zadatkom da se bavi pisanjem knjiga, a uz to i da u departmanu vanjskih poslova prevodi grčke i latinske isprave i knjige. Tu je i počeo pisati delo o slovenskoj azbuci, ali je bio u tome prekinut, jer je morao u Tobolsk, u Sibir, gde je proveo punih 15 godina, uvek istina u carskoj službi, ali ipak kao neke vrsti prognanika. U Tobolsku je pisao i svoja najvažnija dela. Kad je pak došao na presto car Fedor Aleksejevič 1676, bio je i on pomilovan i odmah se vraća opet u Moskvu na svoje staro mesto prevodioca u departmanu vanjskih poslova. Ali tu ostade samo godinu dana i 1677, već ostareo, ostavlja Moskvu i Rusiju i stupa u dominikanski red kao otac Augustin u Vilni. Tako se za opsade Beča i našao kao svećenik u vojsci poljskog kralja Jana Sobjeskoga, gde je pod Bečom i završio svoj pačenički život.

Ime ovog našeg narodnog velikana, preteče i oca sveslovenske misli i zajednice, a ujedno i kao političkog teoretičara i ideologa našeg narodnog jedinstva, vrlo je malo poznato u širim našim narodnim slojevima, iako — kako to kaže naš uvaženi historičar prof. Šišić — on stoji dostojno o bok prvih naših ljudi: Vrhovca, Gaja i Štrosmajera, a čak se u neku ruku može da smatra njihovim prethodnikom. Među njegovim glavnim delima je »Gramatično iskazanje ob ruskom jeziku«, koje je izdao slavista Bodjanski (1859). To delo predstavlja Križanićev jedinstveni sveslovenski jezik, čija je uglavnom osnova crkveno-slovenski ruski jezik, ruski pučki govor i jezik, koji je bio uzet kao književni u tadašnjoj Hrvatskoj. Ovim svojim delom, odnosno jezikom, koji je nastojao da propaguje, hteo je Križanić da učini sredstvom i temeljem jednog velikog sveslovenskog kulta. Doduše, i reformatorski kao i protureformatorski pisci i pre Križanića zagovarali su jedan zajednički jezik za sve južne Slovene, ali to samo i s jedinom svrhom što uspešnije crkvene propagande, dok je Križanić o tome otvoreno i iskreno mislio te pošao i mnogo dalje, propovedajući punu sveslovensku ideju, i kulturnog i političkog jedinstva. Polazeći sa stanovišta, da su svi Sloveni jedan narod, on je konzekventno tome zastupao misao i propovedao, da Sloveni treba da imaju i jedan opći, zajednički, sveslovenski jezik, jednu svoju, narodnu crkvu i jednu vlastitu narodnu državu. Zagrejan ovim idealom jedino, Križanić se i po-daje na svoj drugi put u Rusiju, ali sada ne kao papin, verski mislonar, već kao narodno politički, slovenski pionir, čistih narodnih osećaja, s najdubljim uverenjem i ljubavlju za Rusiju i za Slovenstvo. Na ovome drugom njegovom putu, dakako, nije ga mogao da prati i blagoslov rimskog pape. Najvažnije mu je pak delo »Politika ili razgovor ob vladateljstvu«, koje je posvetio ruskom caru, a u kome je izneo svoj nazor, svoje poglede, svoju ideologiju o jednoj narodnoj, sveslovenskoj državi na čelu s ruskim carem, kao protutežu germanstvu. U tom svom delu Križanić osobito ističe bogatstvo ruske zemlje, dok naprotiv slika Nemce kao grabljivce toga blaga. S tim delom nadalje nastoji da odvrati Rusiju od svakoga i svega što je tuđe, ističući da je po-vadanje za tuđinstvom loša crta slovenskog karaktera. Pa i njegovo nastojanje oko crkvene unije prožima otvoreno nacionalno i slovensko osećanje. Zagovarao je, da samo Rusija može osloboditi sve Slovene. Po svojim općim nazorima, iz domene istorije, politike i nacionalne ekonomije, a koji su izneti u njegovoj »Politici«, Križanić se ispoljava kao nedostižni pretpostavljen najnaprednijih ideja svog vremena. Svojim jedinstvenim sveslovenskim jezikom, za kojim je Križanić sav težio i radio, on je napisao i sva ta svoja velika dela, ali njegovo

osnove nisu naišle nigde na nikakav pozitivni odjek ni uspeh; ostao je u tome osamljen, sam sa svojim neobjavljenim rukopisima. Njegovo delo »Politika« objavio je kasnije (u dva dela, prvo 1859, drugo 1865) Rus Bezsonov. Ova su Križanićeva dela obradila pažnju Ivana Kukuljevića, koji je o Križaniću napisao na hrvatskom jeziku jedan članak. Kasnije o Križaniću pisali su mnogi jugoslovenski i ruski pisci, tako da o njegovom životu i radu danas postoji vrlo iscrpna literatura.

Za svakoga, koji se bavi slovenskim pitanjima i idejom slovenskog zbliženja, Juraj Križanić oličava jednu od najvećih i najsvetlijih figura, i

to ne samo u užem obimu za hrvatski deo našega naroda kao njegovog sina, već i za Jugoslovenstvo i široko Slavenstvo baš kao jedan od najprvih i najvećih pregoaca i neimara velike misli bratskog zbliženja, upoznavanja i duhovnog jedinstva svih slovenskih naroda. Zato i naše Sokolstvo treba da se seti ovog velikog čoveka, slovenskog ideologa i trudenika, koji je još davno, pred puna tri stotina zario plug u široko polje slovensko, na kome baš Sokolstvo danas tako uspešno radi i ore s izgledom isto tako velikih nada u ostvarenje uzvišenih slovenskih sokolskih ideala.

(Prema V. Jagiću, F. Šišiću i Nar. encikl. — sč.)

Iz telovežbačkog sveta

PRVENSTVENA TAKMIČENJA ŠVICARSKIH GIMNASTA

U Langentalu priredila je Švicarska telovežbačka unija svoje godišnje takmičenje za prvenstvo, koje je vrlo dobro uspelo. U oktobru pak ove godine priređuju švicarski gimnaste svoj slet u Bazelu, kome će kao gosti učestvovati i češkoslovački Sokoli, i to pri zajedničkom javnom nastupu reprezentativnih vrsta. Svojedobno prigovara se Švicarima da su staromodni u provadanju telovežbačkog uzgoja. To je isti pojav posvuda, što mnogi zapravo prenećavaju i hvale rekorderstvo, a za čime se govada i nekritično mnoštvo, koje ne može da shvati, da pojedini rekordi nemaju nikakvog značaja za opći telesni uzgoj. Švicari su međutim u svoj sistem uveli također i laku atletiku, plivanje, klizanje, skijanje i t. d.

NOV TELESNOUZGOJNI PROGRAM FRANCUSKIH GIMNASTA

Zadnjih godina moglo se je opaziti da Francuski gimnastički savez ne napreduje onako, kao što bi morao napredovati prema svojoj snazi. Također i sletovi, koje priređuje Unija svake godine, nisu više bili tako posećeni kao ranije. Naravno se pak opazilo da i takmičenja gube na svojoj privlačnosti. Stoga je bilo načelnosti Unije također reći prisiljeno da prouči uzroke tih svakako nenormalnih pojava. Uspoređujući li rad francuskih gimnasta s italijanskim ili čak s nemačkim turnerima, opažamo odmah, da vlada među Italijanima i Nemcima mnogo veće zanimanje za telesni uzgoj nego među Francuzima, što treba u velikoj meri pripisati baš zastarelom uzgojnom načinu u Uniji. Stoga su bile reforme sa svim umesne, te se je pokazalo da je tehničko vodstvo pravilno shvatilo svoju zadaću. Pre svega bio je preinačen dosadašnji takmičarski način, nadalje se više neće, kako izgleda, prirediti svake godine savezni sletovi već u dužim razmacima. Unija će uvesti u savezne takmičenja također i savezne sportske dane, jer će biti odziv na takmičenjima sigurno veći, nego što je bio do sada.

ZAJEDNIČKA PEVAČKA I TELOVEŽBAČKA TAKMIČENJA

Na pograničnom teritoriju između Francuske, Belgije i Luksemburga vlada vrlo skladna saradnja među tamošnjim telovežbačkim društvima, koja se i izdašno uzajamno podupiru. Tako su ova društva sa teritorija tromedre priredila nedavno i zajednička takmičenja, i to pevačkih zborova kao i vežbača. U ovim takmičenjima učestvovalo je preko 200 društava sa oko 10.000 članova, koji su se na tom zajedničkom zboru najpre setili žrtava palih u svet-skom ratu, a nakon toga počeli su s

takmičenjem. Uz ogromno učešće naroda izvedena su pevačka i telovežbačka takmičenja u najuzornijem redu, a zaključena su s jednom kratkom scenom uz pevanje Lorenske himne.

PRVENSTVENA TAKMIČENJA U PARIZU

Najbolja pariška gimnastička društva priredila su nedavno međudruštveno takmičenje u telovežbi, koje je bilo od građanstva posećeno uprav u rekordnom broju. Ništa manje nego nad 100 prvaka raznih društava pokušalo je da stekne prvenstvo Pariza u telovežbi. Takmičilo se je po novom načinu francuskih gimnasta, i to na spravama i u brojnim granama iz lake atletike, jer se je htelo time da pokaže, da pravilno uzgojen vežbač mora da pozna i savladuje svoju struku savršeno u svim granama, a što je i jedino pravilo. Prvenstvo je postigao mladi gimnastičar Zoli, iskazavši se kao najbolji u svim granama osim na krugovima, postigavši 113 tačaka. Od starijih takmičara zadobio je prvenstvo vežbač Ruso s 130 tačaka.

FRANCUSKA DRŽAVNA ŠKOLA ZA TELESNI UZGOJ

Do sada je postojala u okviru pariškog univerziteta posebna ustanova, koja se je bavila telesnim uzgojem, kao što je to bilo naročito pred ratom, kada još telovežba nije bila tako razvijena, te je bila naročita škola za telesni uzgoj priključena filozofijskim fakultetima. Sada je došlo do rastave i u Parizu, kao što je to u mnogim drugim državama već odavno učinjeno. Ove godine koncem jula meseca ustanovljena je posebna škola za telesni uzgoj kod predsešništva francuske vlade. Nauke traju dve godine i osposobljavaju apsolvante za profesore telovežbe na srednjim, građanskim i učiteljskim školama.

UPLIV TELESNOG UZGOJA NA REKRUTE U ŠVICARSKOJ

Poznato je da aktivni član bilo kakvog telovežbačkog ili sportskog društva pokazuje mnogo više i bolje sposobnosti nego onaj, koji se nije nikada bavio telovežbom. To dokazuje i švicarska vojna statistika, koju je sastavio pukovnik Jeker. Između svih rekrutovanih mladića bilo podvrgnuto izvesnim pokusima njih preko 90% t. j. 37.594 mladića. Među njih bilo je 77% mladića, koji su pripadali švicarskoj gimnastičkoj organizaciji. Opazio se je naročiti napredak u okretosti i izvršnosti pojedinaca u pojedinim vežbama. Tako n. pr. skočilo je pred ratom u daljinu preko 3 metra samo oko 62%, godine 1931 već preko 90% svih takmičara; na sto metara trčalo je pred ratom za manje od 12,2 sek. oko 31%, g. 1931 već 55%. Iz toga se jasno razabire, da je učestvovanje širokih narodnih masa u švicarskoj gimnastičkoj uniji ne samo u korist pojedinaca, već također i u korist celine.

KRONIKA

Kongres slovenskih pravnika u Bratislavi. Od 8 do 12 o. m. održan je u Bratislavi kongres slovenskih pravnika, kome je učestvovalo 120 češkoslovačkih, oko 200 jugoslovenskih, 80 bugarskih i 200 poljskih pravnika. U ime češkoslovačke vlade kongresu je učestvovao i pozdravio ga ministar pravde dr. Meixner. Na kongresu su uzeli učešća i nemački pravnik iz Češkoslovačke. Uoči otvorenja samog kongresa izvršena je svečana promocija za počasne doktore: prof. beogradskog univerziteta dra Slobodana Jovanovića, profesora ljubljanskog univerziteta dra Metoda Dolenc, nadalje poznatog bugarskog pravnika prof. dra Bobčeva i poljskog profesora dra Dombrowskoga. Kongres je otvorio radiofonskim putem profesor i dekan lavovskog univerziteta dr. Kumanjecki, bivši poljski ministar pravde, a koji zbog bolesti nije mogao lično da učestvuje. Potpredsednici kongresa bili su i vodili su ga prof. dr. Bobčev i prof. beogradskog univerziteta dr. Arandelović, bivši ministar pravde. Ovom prigodom na svečanoj sednici, održanoj u Narodnom dvorcu, pravni fakultet u Bratislavi

odelio je brončanu medalju, a bratislavska općina počasnu diplomu glavnim referentima kongresa, među kojima i petorici Jugoslovena, i to prof. dru Tomi Zivanoviću iz Beograda, prof. dru Lapajnu iz Ljubljane, odvjetniku bratu dru Hugi Werku iz Zagreba, savetniku ministarstva dru Ivanu Subotiću iz Beograda i dru Zivojnu Periću iz Beograda. Kongres je protekao u pravom znaku slovenske uzajamnosti i bratstva, a osobita srdačnost vladala je među jugoslovenskim i bugarskim pravnicima.

Poseta poljskih parlamentaraca našoj zemlji. Dne 10 o. m. stigla je u Beograd delegacija poljskih parlamentaraca pod vodstvom g. dra Svital-skog, maršala sejma i bivšeg predsešnika vlade. Poljska delegacija zadržala se u našoj zemlji do 19 o. m., za koje će vreme nakon Beograda oćati i još neke naše krajeve na putu preko Skoplja, Sarajeva, Cetinja, Boke, Dubrovnika, Splita, Zagreba i Ljubljane. Poljski parlamentarci dočekivani su svuda najsvečanije i najsrdacnije. Od strane našeg Senata i Skupštine za njihovo što svečanije doček obrazovan je naročiti odbor. Poseta poljskih parlamentaraca našoj zemlji usledila je na pobudu i poziv našeg Narodnog predsešništva, koje je htelo ovim da brat-poljacima uzvrat srdačan i bratski prijem, na koji su naišli članovi naše parlamentarne delegacije juna meseca

Trojica sokolske braće žrtve jezive avijonske katastrofe koja se desila u Ljubljani 12 septembra ujutro, progutavši 8 ljudskih života

Brat IVAN ŽURAJ, trgovac i industrijalac, zam. starešine Sokolskog društva Sl. Bistrica

Brat ANTON LUŠIN, burzovni senzal, bivši dobrovoljac, član Ljubljanskog Sokola

Brat VLADIMIR BORIS STREKELJ, cand. ing., član Ljubljanskog Sokola

na svome putu po Poljskoj. Za svog boravka u Beogradu poljski parlamentarci bili su primljeni i od Nj. Vel. Kralja.

90-godišnjica slovačkog kompozitora Jana Levoslava Bella. Poznati slovački kompozitor Jan Levoslav Bella, nestor češkoslovačke muzike, doživeo je ovih dana svoju 90-godišnjicu. On se u svome radu prihvatio velikog i teškog zadatka da udari prve temelje slovačkoj muzičkoj kulturi. U Sibinu, gde je delovao kao muzički direktor,

komponovao je svoju operu »Kovač Wieland«, a pre ove još i simfonijsku pesmu »Sudbina i ideja«. Mnogo se zanimao i crkvenom glazbom. Od ostalih kompozicija vredno je spomenuti njegovu kantatu »Janoškova svadba«, koju su na praškom festivalu pevali 6000 pevača. Radi svojih izvanrednih zasluga na muzičkom polju izabran je za člana Češke akademije nauka, a Univerzitet Komenskog u Bratislavi promovirao ga je za počasnog doktora. Dobio je i državnu nagradu.

naraštajci, članice i članovi i uz klavirsku pratnju br. Knitla izveli su ih odlično. Publiku je naročito oduševio energičan nastup članova i simbolička slika koja im je na kraju vežbe vrlo dobro uspela. Na pozornici se nato pojavio br. Jurković, koji je uz klavirsku pratnju br. Zlatka Habuneka i br. Bokonsa Knitla sa umetničkim osećajem otpjevao tri pesme.

Posle programa započela je igranka.

SOKOLSKA ČETA GRADINA

Dana 27 avgusta 1933 održala je ova Sokolska četa svoju treću javnu vežbu.

Javnoj vežbi prisustvovala je Sok. četa Nova Gradina, Detkovač i Novi Gradac, te matično društvo Virovitica, a čete Cabuna i Lukač bile su zastupane po svojim izaslanicima.

Javna vežba počela je u 4 sata po podne s ovim programom: 1) Nastup muške dece s ljubljanskim prostim vežbama. 2) Župske proste vežbe. 3) Članovi Sokolskog društva Virovitica na ruči. 4) Šestorka sa skupinom izvedena je po članovima ove čete na sveopće odobravanje prisutne publike. Na koncu su muška deca izvela piramidu i u stavu »mirno« pozdravila su prisutnu publiku s troklatnim Zdravo!

Posle programa održao je br. starešina Rudić Tomo pozdravni govor. Javna vežba završena je sviranjem državne himne i klicanjem Nj. Vel. Kralju i Vladalačkom domu.

Župa Celje

SOKOLSKA ČETA SROMLJE

Dne 15 VIII 1933 je bil na Srom-ljah ustanovni občni zbor Sokolske čete pod matičnim društvom Artiče, katerega se je udeležilo poleg domaćinov tudi Sokolsko društvo Artiče z odborom in s tamburaškim zborom, zastopnik br. Sokolske župe br. dr. Zdošek Jože in zastopnik br. društva Brežice br. Pečnik Jože. Kot uvod v občni zbor so priredili fantje in dekleta pod spretno režijo br. Župevca Slavka prav dobro uspelo veseloigro »Izgubljeni in zopet najdeni mož«.

Župa Cetinje

ZUPSKI PREDNJAČKI TEČAJ U TIVTU

Načelnstvo Sok. župe Cetinje priredilo je u Tivtu župski prednjački tečaj, koji je trajao 4 nedelje. Otpočeo je dne 16 jula i završio dne 12 avgusta o. g. Taj tečaj je imao svrhu da društvima izobrazu pojedina lica za uspešno vođenje u tehničkom pogledu. Kako imamo svakim danom sve više novih jedinica, to se nedostatak tih lica oseća sve jače i jače.

U tečaj se je prijavilo 16 društava pored nekolicine privatnih lica i učenika Učiteljske škole sa Cetinja. Ukupno je bilo 36 tečajnika od kojih 8 ženskih i 28 muških. Zastupana su bila društva: Cetinje, Podgorica, Berane, Gusinje, Peč, Novi Pazar, Ulcinj, Bar, Vir Pazar, Kotor, Prčanj, Luštica, Zelenika, Donja Lastva i Tivat. Nisu sudelovala društva: Perast, Risan, Morinj, Jošice-Đurići, Bijela, Herceg Novi, Nikšić, Danilov Grad, Kolašin, Andrijevica, Plav, Belo Polje, Mojkovac, Kos, Mitrovica.

U tečaju su predavali najbolji sokolski prednjaci iz Boke Kotorske i obradio se je potpuni unapred izrađeni program. Tečaj je bio organizovan u vlastitoj režiji t. j. imao je svoju kuhinju.

Tečajnici su bili raznog zanimanja, kao: 4 učitelja-ica, 5 činovnika, 11 daka, 12 zanatlija, 2 zemljoradnika i 2 domaćice.

Nastava se je vršila od 5 sati ujutro do 11 sati i od 3 sata do 7 i po uveče. Pored toga bilo je svakodnevno obavezno kupanje i veslanje. Život u tečaju bio je strogo internatski. Zdravlje je bilo u tečaju vrlo dobro osim

IZŽUPA I DRUŠTAVA

Župa Banja Luka

SOKOLSKO DRUŠTVO LJUBIJA-RUDNIK

Sokolsko društvo u Ljubiji, u zajednici s mesnim poverenistvom Jadranske straže proslavilo je na svečan način deseti rođendan Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra. Sama proslava je održana uoči 6 IX t. g. i to je najpre u 7 sati priredena bakljada iz Ljubije-Rudnika u Ljubiju-Islam, a u 8.30 svečana akademija. Program akademije bio je kratak, ali ukusan, te je lepo primljen od prisutnih. Poseta je — uzevši u obzir mesne prilike — bila dosta dobra, a tako isto je i moralni uspeh.

Župa Beograd

ZUPSKJE PLIVAČKE UTAKMICE

U nedelju 27 avgusta 1933 godine Sokolska župa Beograd održala je na Savi utakmice u plivanju i skokovima u vodu za prvenstvo župe. Ukupan broj plivača bio je 70 i to: članova 35, članica 7, muškog naraštaja 21 i ženskog naraštaja 7. Učestvovalo je devet društava: Beograd V sa 22 učesnika, Zemun sa 14, Beograd Matica sa 11, Beograd IV i Pančevo sa po 8, Beograd I sa 3, Ruski Soko iz Zemuna sa 2 i sa po jednim učesnikom Beograd III i Beograd VIII.

Organizacija je bila vrlo dobra, a disciplina članstva na zavidnoj visini.

Prema broju dobivenih tačaka društva su zauzela sledeći red: 1) Beograd V sa 294 tačke, 2) Beograd Matica sa 211 tačaka, 3) Pančevo 110 tačaka, 4) Zemun 66 tačaka, 5) Beograd IV 34 tačke, 6) Beograd VIII 26 tačaka, 7) Beograd III 13 tačaka, 8) Beograd I 7 tačaka i 9) Ruski Soko Zemun 1 tačkom.

Prvaci u pojedinim disciplinama su sledeći: kod članova: 50 m., 100 m. i 500 m. slobodan stil brat Sima Durman, član Sokolskog društva Beograd V, 100 m. prsno brat Milan Stojanović, član Sokolskog društva Beograd V, 200 m. prsno i 3 x 50 m. mešovito brat Milivoj Kojić, član Sokolskog društva Pančevo, 100 m. ledno brat Radomir Bikar, član Sokolskog društva Pančevo.

Prvak u skokovima je brat Vojmir Panić, član Sokolskog društva Beograd VIII.

Kod članica: 50 m. i 100 m. slobodan stil sestra Vera Veljković, članica Sokolskog društva Beograd Matica, 100 m. prsno i 100 m. ledno sestra Vera Lozić, članica Sokolskog društva Beograd V, 200 m. prsno sestra Elza Rajš, članica Sokolskog društva Beograd Matica.

Kod muškog naraštaja: 50 m. slobodan stil Božidar Arsić iz Beograda III, 50 m. prsno Uglješa Teodorović iz Zemuna, 50 m. ledno Bogdan Sirotnović iz Beograda Maticke. Prvak u skokovima Marko Čipić iz Zemuna.

Kod ženskog naraštaja: 50 m. slobodan stil Linočka Patala iz Pančeva, 50 m. prsno Danica Durman iz Beograda V.

SOKOLSKO DRUŠTVO STARA PAZOVA

Proslava desetogodišnjice rođenja Nj. Kr. Vis. Prestolonaslednika Petra održana je u našem mestu neobično svečano. U večor 5 o. m. priredena je bakljada kroz mesto, a u 9 sati održalo je naše društvo u svome domu svečanu akademiju, na kojoj su bile recitovane prigodne pesme, a zatim su se izvodile po kategorijama vežbe. Akademiju je otvorio brat starešina s kratkim uvodnim slovom i pozdravom, a predavanje o Jadranskoj straži održao je brat Miloje Aranicki. Nakon toga je bila igranka i veselica.

Dne 6 septembra društvo je odaslalo svoje predstavnike da prisustvuju službi Božjoj u svim ovdašnjim crkvama, kao i u sinagogu. U 11 časova održana je u sokolani svečana sednica. Predavanje o značaju dana održao je brat društveni prosvetar, nakon čega su pojedini delegati društava pojedince izjavili u kraćim govorima, da se pridružuju našoj svečanosti.

Župa Bjelovar

SOKOLSKO DRUŠTVO DARUVAR

Daruvar je dostojno proslavio desetogodišnjicu rođenja Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra.

Proslava je započela u predvečerje velikoga dana s bakljadom i povorkom. Sa gimnazijske terase pozdravio je povorku predsešnik Općine. Posle govora načelnika i otvorenja državne himne nastale su spontane ovacije Nj. Vis. Prestolonasledniku Petru. Zatim je u ime Sokolskog društva Daruvar pozdravio visokog svečara starešina br. Vladimir Gold, nakon čega je sokolska muzika opet intonirala državnu himnu. Uz gromke poklike Nj. Vel. Kralju, Kraljici, Prestolonasledniku, Jugoslaviji i jugoslovenskom narodu povorka se u redu vratila u općinsko dvorište gde se razila.

Sledećeg dana, 6 septembra, pre podne, održana su blagodarjenja u rimokatoličkoj, pravoslavnoj i evanđeličkoj crkvi i u izraelitičkom hramu.

Istoga dana uveče priredena je u punoj sali Kupališnog svratišta sokolska akademija. Akademija je uspela iznad svakog očekivanja. Posle slova prosvetara Sokolskog društva Daruvar br. Sl. Kovačevića, koji je u nekoliko reči istakao kakvo značenje ima dolazak jugoslovenskog Prestolonaslednika na čelo Sokola, sokolska muzika intonirala je državnu himnu, koja je na koncu bila popraćena spon-tanim uzvicima Nj. Vel. Kralju i celo-visokoj Kraljevskoj Porodici. Posle nekoliko uspešnih deklamacija malih Sokolika sokolska je muzika izvela kariših jugoslovenskih pesama. Zatim su nastupili s ljubljanskim vežbama

ROSIIA - FONSIER • DRUŠTVO ZA OSIGURANJE I REOSIGURANJE • BEOGRAD

opće zamorenosti usled velikog i napornog rada.

Tokom trajanja tečaja poduzeti su neki izleti kao pregled arsenala ratne mornarice, intendature, ratnih brodova »Jadrane« jugoslovenskog i »Gloriusa« engleskog. Uzeto je učešće sa zasebnim tačkama na javnim časovima u Zelenici i Tivtu.

Voda tečaja bio je načelnik župe br. Žluva Josip, a organizaciju vršili su starešina društva Tivat br. Les Franjo i potstarešina br. pukovnik Zorati Fred s načelnikom župe. — Žluva.

SOKOLSKO DRUŠTVO TIVAT

Sokolsko društvo u Tivtu proslavilo je ovogodišnji 6. septembar na vrlo svečan način. Uoči samoga dana priredena je bakljada na čelu s muzikom Kr. mornarice.

Sutradan u 8.15 časova održano je blagodarenje na igralištu Kr. mornarice. Blagodarenje je prisustvovao čeli garnizon tivatki s g. oficirima, Sokoli u svečanim odorama, kao i meštanske škole.

Na večer je održan koncert na obali »Staničić« uz koncertiranje muzike Kr. mornarice.

Župa Kranj

SOKOLSKO DRUŠTVO KOROŠKA BELA JAVORNIK

† Ivanka Dolžanova

Dne 28. augusta t. l. naša je nena-doma zapustila naša mlada 20-letna sestra Ivanka Dolžanova. Ponosila se je ob priliki kratkega izleta ter došla tako teške poškode, da je na posledicah čez nekaj ur umrla.

Preveć hitro in pregršno se je zgodilo, da nismo mogli takoj doumeti, ali je resnica ali ne. Dan pred smrtno je vsa vesela in srečna prvič nastopila — na akademiji, katero je priredilo naše društvo. Mi vsi smo se veselili z njo, saj je bil ta nastop tako rekoč njen telovadni krst. Delala je načrte za bodočnost, kako bi lažje posočala telovadbo. Pa vendar je prišlo drugače. Zbolelo nas je, silno in bridko smo občutili, da smo izgubili nekaj dragocenega, nekaj popolnoma našega, saj je dobrodušna spoznala veliko sokolsko idejo in se živela vanjo, kakor bi že leta in leta hodila v naših vrstah.

Tiho, boječe se je pojavila med nami pred letom dni. Nismo se je upali vprašati, kako ji ugajajo naši smotri in naše delo — sama je spoznala vzvišenost sokolstva ter nas prehitela z vstopom med nas. Sokolica bomo od sedaj — je rekla, mi pa smo spoznali, da je bila res prava, dobra Sokolica. Tako tiha in mirna je bila tudi posled vedno, da je bilo pri njej vse, kakor pokojno — njeno srce pa je z vedno večjim ognjem gorelo za sokolstvo. Trikrat na teden je hodila skoro 2 uri daleč sama k telovadbi, pa nikdar ni tožila nad tem. Pri nas, v našem krogu se je čutila srečno, kakor je sama dostikrat izjavila.

S tugo se često vprašujemo, zakaj je posegla smrt s svojo kruto roko ravno po njej, ki je bila tako mlada in zdrava ter se je vedno veselila življenja.

Vzela je njeno življenje bela, a trda gorenska cesta, njeno telo počiva v gorenski zemlji — a njen duh biva med nami in bo dolgo, dolgo...

Slava sestri Ivanki!

Župa Ljubljana

SOKOLSKO DRUŠTVO KAMNIK

Svoj letošnji telovadni nastop je posvetil kamniški Sokol proslavi 10. letnice rojstva Prestolonaslednika Petra, staroste Sokola kraljevine Jugoslavije. Nastop se je izvršil v najlepšem vremenu in najboljšem razpoloženju. Kamniška sokolska družina se je za nastop dobro pripravila in zabeležiti moramo tudi razveseljeno dejstvo, da je število telovadečih v vseh oddelkih znatno naraslo, želeli bi bilo le, da bi društvo pritegnilo v sokolske vrste še več naraščaja. Na svojem letnem telovadišču pred smodnišnico, je društvo pred kratkim postavilo nove kroge in oplešalo prostor.

Po prihodu popoldanskega vlaka, s katerim so se pripeljali prijatelji Sokolstva in Sokoli iz okoliških bratskih društev zlasti iz Dornal, Radomelj, Mengša itd., se je iz kolodvoza formiral po mestu dolg sprevod s kamniško mestno godbo na čelu. Na telovadišču se je zbralo okrog 600 gledalcev, kar je za Kamnik gotovo lepo število. Proste vaje vseh oddelkov so bile izvedene lepo in brezhibno. Najštevilneje so bili na nastopu zastopani člani (39), ki so želi poleg članice največ odobravanja. Posebno prisrčno pa je številna publika sprejela staro gardo kamniških Sokolov. Zelja vseh, ki so gledali naše starejše Sokole, ko so strumno izvajali proste vaje, je bila, da bi njihov zgled našel čim več posnemovalcev. Po orodni telovadbi članovi in naraščaja je imel kratak in lep nagovor na zbrane Sokolske čete podstarosta kamniškega Sokola brat Stane Vedlin. Za tem se je razvila na telovadišču prosta zabava.

Župa Maribor

SOKOLSKO DRUŠTVO SREDIŠČE OB DRAVI

Naše društvo je priredilo dne 8. t. m. proslavo 10. letnice Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra. Ob 8. uri je br. podstarosta otvoril proslavo s primeranim nagovorom. Nato je povzel besedo br. Srečko Vittori. Med drugim je naglasil važnost starostovanja Nj. Vis., ki je važno predvsem za mlado generacijo, ki bo od našega starostve vladana. Z vzklikom Kraljevemu domu in Jugoslaviji je bila ob petju državne himne, ki se je razlegala po dvorani, ta impozantna svečanost zaključena.

Župa Mostar

SOKOLSKA ČETA DABARPOLJE

3 o. m. održala je Sokolska četa Dabarpolje javnu vežbu, na kojoj su učestvovali susedne čete: Trusina, Divin, Fatnica, Donji Poplat, Dabrica i Trijebanj. Isti dan četa je osveštala i razvila četnu zastavu, kojoj je kumovao br. dr. Milan Ulmanski, direktor »Šipad«.

Na svečanosti su uzeli učešća sva okolna sela i zaseoci u broju od oko 2500 ljudi. U 11 sati počeo je čin osvećenja zastave. Činoveštvovalo je mesni paroh br. D. Repović uz asistenciju dvojice sveštenika, koji je posle osvećenja održao kratak, ali jezgrovit govor o značaju Sokolstva na selu. Prilikom razvijanja zastave uzeo je reč starešina mostarske župe brat C. Milčić i istakao značaj i veliku snagu sokolskog Sokolstva, a kao dokaz upozorio na ogromni broj učesnika na ovom slavlju, koje nije doživelo ni jedno naše selo. Brat Ulmanski u svom toplom govoru punom osećanja radostan je, što ga je zapala retka čast da bude kum zastavi u ovom viteškom kraju. Posle osvećenja i razvijanja zastave je primio četni starešina br. Hajrović, koji ju je uz kratak govor predao zastavniku. Zastavnik s trojicom naraštajaca položio je zakletvu.

Zatim je povrstana povorka na čelu s novom zastavom i elazbom izvršila pozdravni defile.

Nato je bio priređen zajednički ručak.

U 2 sata otpočela je vežba. Istupile su sve muške kategorije i uz pratnju muzike odvežbali proste vežbe na divljenje i aplauz svih prisutnih. Zatim se razvilo narodno veselje.

Premda je ovaj kraj siromašan, i ako ne može dati novčani prilog za ulaznicu, ali ipak dobrovoljno prilazi u naturi dosigli su vrednost od 6000 Din.

SOKOLSKO DRUŠTVO MOSTAR

Raspored vežbanja u našem društvu za vreme zime je ovaj:

Sprave: Članovi, utorak, četvrtak i subota od 8 do 9. Članice ponedeljak, sreda i petak od 7 do 8. Muški naraštaj: utorak, četvrtak i subota od 6 do 7. Ženski naraštaj: ponedeljak, sreda i petak od 6 do 7. Muška deca: utorak, četvrtak i subota od 5 do 6 i ženska deca: ponedeljak, sreda i petak od 5 do 6 sati.

Proste i ritmičke vežbe: Članovi: ponedeljak, sreda i petak od 8 do 10. Članice: utorak, četvrtak i subota od 7 do 8. Muški naraštaj: ponedeljak, sreda i petak od 6 do 8. Ženski naraštaj: utorak, četvrtak i subota od 6 do 7. Muška deca: ponedeljak, sreda i petak od 5 do 6 i ženska deca: utorak, četvrtak i subota od 5 do 6 sati.

SOKOLSKA ČETA BIJELO POLJE

Ovih dana bijepoljska četa priredila je javni čas u sedištu čete Zijemlji.

Priredba Sok. čete Bijepolje uspešna je u svakom pogledu. Naravno je vredno konstatovati vaspitni uspeh u buđenju svesti i nukanja na rad čete Zijemlji u čijem sedištu strana četa priređuje javni čas.

SOKOLSKA ČETA VIHOVIĆI-RUDNIK

Ova je četa održala 20. augusta o. g. vrtnu zabavu na samome rudniku. U 17 sati krenuli su Sokoli s letnjeg vežbališta kroz grad Mostar s četnom zastavom na čelu i s četnom muzikom do na rudnik. U 19 sati otvorio je zabavu s biranim rečima starešina čete brat ing. K. Bertalan, nakon čega su nastale spontane ovacije Nj. Vel. Kralju Aleksandru I. te Nj. Vis. Prestolonasledniku Petru, kao i celom Kraljevskom Domu, a četna muzika intonirala je državnu himnu. Predavanje o moralnoj snazi Sokolstva održao je br. M. Šestić.

Proste vežbe članova, naraštaja i dece izvedene su veoma dobro i složno, zašto su bili pozdravljeni od mnogobrojne braće Sokola-seljaka, kao i od građanstva, koji su posetili ovu priredbu. Kao završna točka programa davan je jedan pozorišni komad iz narodnog seljačkog života, koji su prikazali diletanti članovi i članice čete odlično. Po završetku programa nastalo je narodno veselje.

Župa Niš

SOKOLSKO DRUŠTVO BOR

U nedelju 10. septembra 1933. godine izvršeno je u Boru osvećenje Sokolskog doma i zastave. To je bio dan retke nacionalne svečanosti ovoga kraja.

Uprava je — čim je društvo bilo potvrđeno 1930. g. — preduzela energičnu akciju za podizanje Sokolskog doma u Boru. Na taj način uprava je zaključila ugovor za izradu doma s Petrom Kolarom, inženjerom iz Bora, čija vrednost iznosi 210.000 dinara, i kamen-temeljac Sokolskog doma osvećen je 16. avgusta 1931. god. na dan desetogodišnjice stupanja na presto Nj. Vel. Kralja Aleksandra I.

U toku 1931. godine Sokolski dom je izrađen, ali pošto društvo nije bilo u novčanoj mogućnosti da isplati predviđene rate inženjeru g. Kolaru za zidanje doma, izrađeni dom ostao je u rukama graditelja g. Kolar. Na dan 18. marta 1932. god. inženjer g. Kolar poklonio je društvu sumu od 68.600 dinara, i tada je predao društvu izrađeni Sokolski dom u svojini. Na taj način društvo je primilo izrađeni dom i za isti ostalo je dužno g. Kolaru svega još 35.000 dinara, koju će mu sumu isplatiti za račun društva opština borska u idućoj godini.

Zahvalnost za izradu doma društvo izjavljuje prvenstveno svojim najvećim dobrotvorima, koji su doprineli da se ostvari velika zamisao Sokolstva i to: Sudu i Odboru opštine borske, za dato besplatno gradilište na opšt. trgu gde je sazidan dom i novčanu pomoć od 135.000 dinara za zidanje doma, inženjeru g. Petru Kolaru iz Bora za poklonjenu novčanu pomoć od 68.600 dinara i za doizdavanje pozornice u domu ove godine u vrednosti preko 20.000 dinara, kao i kumovima zastave br. Zivojinu i Danici Stajković, trg. iz Bora, za kupovinu zastave društva u vrednosti od 7500 dinara.

Župa Novo mesto

SOKOLSKO DRUŠTVO ŠT. LOVRENC

Naše društvo Št. Lovrenc na Dolenskem je slavilo skromno domaće slavlje. Dopoldan u nedelju 3. septembra je kvaril razpoloženje dež, tada popoldan se je zjasnilo in bil je najlepši dan. Obisk je radi istočasnega evharističnoga shoda u Trebnjem nekoliko zaostal za drugoletnim prireditvima. Takoj po polčetrti je prikazalo pod vodstvom br. načelnika Janka Špedala 28 članov, ki so dobro podali letošnje sestave. Enako so z uspehom odtevaladili vsi ostali oddelci, ki so pokazali sicer po skromnih številih nastopajočih, lep napredek. Vso pohvalo pa zasluži aglina načelnica sestra Vera Kolenčeva, ki se je izkazala zopet letos kot prava kompozitorka vaj za žen. deco in članice, katere so izvajale na petje sokol. in nar. pesmi svoje dobro podane sestave. Skupno je nastopilo 108 telovadečih vseh oddelkov in je domaće društvo dalo skoro 2/3 lastnih. Prednj. zbor kot tudi društvena uprava pod vodstvom vestnega staroste br. župana Sajeta sta lahko z nedeljskim nastopom prav zadovoljna.

Župa Novi Sad

SOKOLSKO DRUŠTVO PETROVARADIN

Sokolsko društvo sa školama J. J. Štrosmajera i Ilije Okruglića proslavilo je na svečan način rođendan Nj. Vel. Prestolonaslednika Petra. Uoči dana Sok. društvo Petrovaradin prisustvovalo je sa svojim članovima i članicama zajedničkoj manifestaciji u N. Sadu. 6. septembra u 8 sati pre podne održano je u crkvi svečano blagodarenje, kojemu su prisustvovali predstavnici vlasti i šk. deca sa svojim nastavnici. Nakon bogoslužjenja krenuli su Sokoli na sok. letnje vežbalište gde je održana, pred većem okićenom slikom Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra, svečana akademija s lepim programom. Akademiju je otvorio prigodnim govorom starešina Sokola V. Višočević, pozdravivši Nj. Vis. Prestolonaslednika, kao vrhovnog starešinu Sokola i završio uz pratnju prisutnih s burnim poklikom Nj. Vis. Prestolonasledniku. Zatim su učenici-ice izvali tačke programa s lepim deklamacijama i pevanjem patriotskih i sokolskih pesama, pod vodstvom prosvetara brata Prepreka. Posle programa odigrana je utakmica u odbojci.

Župa Osijek

SOKOLSKO DRUŠTVO BUDIMCI

Dana 6 o. m. Sokolsko društvo Budimci proslavilo je na svečan način 10. godišnjicu rođenja Prestolonaslednika Petra.

U 8 sati naveče održana je svečana skupština na kojoj je održao govor brat starešina Mirko Dragović. Posle toga otpočela je državna himna i još mnogo sokolskih i patriotskih pesama, za vreme govora klicalo se Kralju, Prestolonasledniku Petru i Jugoslaviji.

slaviji. U 10 sati skupština se razila uz burne ovacije Nj. Vel. Kralju, Nj. Vis. Prestolonasledniku Petru i Jugoslaviji.

SOKOLSKO DRUŠTVO ĐURĐENO-VAC

U našoj industrijskoj i radničkoj koloniji proslavljen je rođendan Nj. Vis. Kraljevića na najsvečaniji način. Sokolsko društvo, u zajednici s Jadranskom stražom upriličilo je u predvečerje bakljadu, koja je privukla pažnju celog mesta, a i okolice. Uz glazbu, pesme, klicanja obišla je povorka mesto.

Na rođendan je otisnuta misa-zahvalnica u ovašnoj osnovnoj školi, kojoj su prisustvovali predstavnici vlasti, predstavnici mesnih društava i korporacija. Nakon službe božje je rav. br. F. Piha održao u gradanskoj školi predavanje o značenju svetkovine kao i o značenju, koje ima dinastija Karadorđevića za celi naš slovenski Jug.

Uveče je održana proslava u sokolani, kojom je prilikom izrekao prigodnu reč tajnik Sokola br. F. Knez, nakon čega su deca i naraštaj Sokola narodnim pesmama i deklamacijama oduševili prisutne goste. Iza toga nastala je zabava.

SOKOLSKO DRUŠTVO ŽUPANJA

Rođendan Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra bio je proslavljen u Županiji na veoma dostojan i svečan način.

Sokolsko društvo uz predstavnike svih oblasti i korporacija sudelovalo je svečanom blagodarenju u 11 sati. Posle blagodarenja održana je svečana akademija pred osnovnom školom. Akademiju je otvorio starešina Sokola brat dr. Miroslav Poljak, a o značenju dana govorio je brat Bučan Marin. Posle prigodnih deklamacija otisvirala je glazba Dobrovolj. vatrogasnog društva državnu himnu. U 12 sati je uz veselo klicanje Kralju, Prestolonasledniku i Jugoslaviji akademija završena.

U 8 sati naveče održana je javna vežba Sokolskog društva. Prisutne publike bilo je iznad svakog očekivanja. Sokolska deca, naraštaj, članovi i članice izveli su svoje vežbe precizno. Za vreme vežbanja, te za odmore svirala je glazba Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Županji.

Župa Sarajevo

SOKOLSKO DRUŠTVO FOČA

Rođendan Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra proslavljen je u Foči na vrlo svečan način. U 9 i po sati održano je blagodarenje u ovd. pravoslavnoj crkvi, a potom u Carevoj džamiji. Iza blagodarenja održata je svečana akademija. Lep i patriotski govor učitelja Cerovića i učeničke recitacije ostavile su na prisutne snažan utisak i toplo su pozdravljene.

Posle podne nastavljeno je narodno veselje s igrankom uz glazbu »Gajretove« muzike.

U 7 sati formirala se je svečana povorka s bakljadom i prošla glavnim ulicama grada kličući Kralju, Prestolonasledniku i Jugoslaviji. Povorka je došla pred Sokolski dom, gde je završio svečanost oduševljenim patriotskim govorom br. Vojvodić.

SOKOLSKO DRUŠTVO ZGOŠČAKANJ

27. avgusta proslavilo je naše društvo na vrlo svečan način desetogodišnjicu svog opstojanja. Rano u jutro dočekana su na željezničkoj stanici braća i sestre iz Zenice i Dobojana. Dva sata kasnije stigao je vlak iz pravca Sarajeva s izaslanikom Nj. Vel. Kralja dencalom g. Živkom Lavadinovićem i s drugim viđenijim ličnostima, kao i s predstavnicima Saveza SKJ, župe i raznih društava, kao i sokolska glazba Breza.

Postrojene Sokole i Sokolice pozdravio je izaslanik Nj. Vel. Kralja, a nato je glazba intonirala narodnu himnu, uz poklike Kralju, izaslaniku-kumu i bratstvu.

Tada se je svrstala povorka, u kojoj su sudelovali ne samo domaći Sokoli, Sokolice i naraštaj, nego i predstavnici i vežbači susednih sokolskih društava i župe. Na čelu povorke stupala je sokolska glazba iz Zenice, sudelovala je i sokolska glazba iz Breze. Povorka se je svrstala pred sokolonom, gde su se, nakon kratke stanke, imale da razviju dve sokolske zastave.

Sama svečanost razvijanja zastave počela je s pozdravnim govorom staroste brata ing. Hrnjičevića, koji pozdravlja izaslanika Nj. Vel. Kralja, prisutnu braću i sestre i ostalo građanstvo. Nato izaslanik Nj. Vel. Kralja čestita u svom rečitom i patriotskom govoru slavu.

Zatim brat starosta ing. Halil Hrnjičević čita pozdravnu depešu Nj. Vel. Kralju Aleksandru I. Čitanje brzojava izazvalo je dugotrajno klicanje Nj. Vel. Kralju, Prestolonasledniku i Jugoslaviji.

Brat starosta ing. Hrnjičević daje reč kumu zastave. Sa suzama radosnicama prisutni kliču kumu bratu ing.

Pšornu. Brat kum ing. Pšorn pozdravlja prisutne dirljivim i patriotskim rečima punim ideala, ljubavi i istine. Kliče Kralju, bratu starosti Prestolonasledniku Petru i uzvišenom domu Karadorđevića. Nakon toga pozdravlja prisutne brat dr. Asko Borić iz Doboj.

Posle toga svečano se razvijaju zastave i barjaktari polazu zakletvu. Prisutne pozdravlja brat starosta Sokolskog društva iz Visokog. Nakon toga svečanog momenta razvijanja zastave Sokoli se svrstavaju u povorku, koja ide krugom kroz mesto te defiluje ispred izaslanika Nj. Vel. Kralja i produžuje na vežbalište burno akklamovana od meštana.

Iza toga priređen je skroman banket u počast izaslanika Nj. Vel. Kralja. Na banketu izrečeno je vrlo lepih govora i nazdravica.

U 4 sata posle podne na lepom okićenom Plandištu počele su same vežbe, nakon pozdrava brata staroste. Vežbalište je dupkom puno, oko 3000 gledalaca.

Nakon defilea, koji vodi brat načelnik Stane Kerne, najpre nastupaju ženska deca. Posle njih nastupila su mala deca, svojim igranjem sa zastavicama, prostim jedinstveno izvedenim vežbama: natezanjem konopa, trkama izvela svoj zadatak pohvalno i sve prisutno razveselila.

Nakon toga nastupio je ženski naraštaj sokol. jedinica Zgošča, Breza, Visoko i Zenica, koje su pobrale veliko odobravanje. Lepe vežbe u svojim slikovitim narodnim nošnjama izvele su Sokolske čete Čatići i Kraljevac. Slede vežbe na spravama, na kojima su nastupali domaći i gosti zajednički.

Sokoli i Sokolice na ovom javnom času istakli su se u svim kategorijama naročito na spravama u vrlo lepim i slikovito izvedenim vežbama.

Javni čas je u svakom pogledu odlično uspeo i svedoči o velikoj marljivosti i čelichnoj volji ovašnjeg društva. Brat starosta ing. Halil Hrnjičević kliče ponovo Nj. Vel. Kralju, pozdravlja izaslanika brig. den. g. Lavadinovića, kumove zastava brata ing. Ervina Pšorna i brata Borića, kao i sve prisutne te najavljuje da je javni čas završen i da počinje narodno veselje.

SOKOLSKA ČETA GORNJI VAKUF

Ova četa je na svečan način proslavila rođendan Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra. Četa je prisustvovala blagodarenju u rim.-kat. crkvi i Dovi u džamiji.

Uveče je bila akademija s nastupom. Najpre je tamburaški zbor otisvirao himnu. Iza toga su bile prigodne deklamacije, a onda je br. A. Reić, prosvetar čete, održao prigodni govor. Iza malog odmora, za koje je vreme svirao četni tamburaški zbor, počeo je drugi deo akademije: nastupi. Prvi je nastupio podmladak, iza toga naraštaj, pa članstvo. Sve tri kategorije su se svidle i nastupom i vežbom, a i zasluzuju, jer su vežbali besprekorno. Čitava večer je prošla u svečanom raspoloženju.

Župa Sušak - Rijeka

SOKOLSKO DRUŠTVO ALEKSANDROVO

Naše Sokolsko društvo priredilo je u nedelju 27. avgusta akademiju sa sledećim programom: 1) »Tamo daleko« — izvajaju muška i ženska deca. 2) »Otađbina« — izvajaju muški naraštaj. 3) Vežbe na preči — izvajaju članovi. 4) »Mladini« — peva muški zbor. 5) Devetorka — izvajaju muški naraštaj. 6) Simboličke vežbe — izvajaju članovi i članice. 7) »Iz bratskog zagrljaja« — izvajaju članovi.

Ova akademija sastojala se iz biranih točaka, koje su opet vrlo skladno, upravo precizno izvedene, te stoga ova akademija spada među najlepše i najuspelije akademije ovog društva.

Pored odličnog moralnog uspeha akademija je i materijalno jako dobro uspešna.

Posle svršenog programa akademije, čiju je svaku tačku publika uz oćito zadovoljstvo popratila burnim pljeskanjem, razvio se ples.

SOKOLSKO DRUŠTVO HRELJIN

Dne 6 o. m. Hreljani su na doličan i veličanstven način proslavili rođendan Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra.

Na sam dan proslave već rang ujutro bio je Hreljin svečano okićen državnim zastavama. Članovi Sokola, Jadranske straže i školska deca počeli su sakupljati pred svojim prostorijama da pođu na blagodarenje.

Nastavak proslave počeo je po podne u 5 sati, kada se je pred sokolonom formirala povorka navedenih društava, školske dece i ostalog građanstva na čelu s barjakom i sokolskim tamburaškim zborom i krenula na stari hreljinski Frankopanski grad t. zv. »Gradinu«. Tu je prosvetar mešnog Sokolskog društva brat Milan Herak, održao vrlo uspešno predavanje o značenju proslave. Posle održanog pre-

čavanja otpavana je državna himna kao i više drugih nacionalnih pesama. Krupa pak cele proslave i vrhunac oduševljenja bio je navečer, kada se je gotovo celi Hraljin okupio na »Gradini«. Oko 8 sati na večer sve zidine starog hreljinskog Frankopanskog gra-

da bile su rasvetljene gorućim bakljama, bacanjem raketa i pucanjem mužara, što je sve pokazivalo upravo veličanstvenu sliku.

Za vreme rasvete razvila se igranka i pevanje uz pratnju sokolskog tamburaškog zbora.

SOKOLSKO DRUŠTVO RAB

Na rodendan Nj. Kr. Vis. Prestolonaslednika Petra Sokoli na zidinama Raba otkriše Belog Orla

Rab, grad i sva sela na otoku Rabu, najsvetije proslavio je 10-godišnjicu rođenja Nj. Kr. Vis. Prestolonaslednika Petra. Sokolsko društvo Rab i Sokolska četa u Barbatu na Rabu predvodili su ove svečanosti.

Uoči samog dana sokolska glazba skupila je Sokole, meštane i seljane pred Sokolskim domom Miroslava Tirša. Velika povorka na čelu sa sokolskom glazbom prošla je glavnim rap-

i na gradskim zidinama grada Raba zablizta Beli Orla, znak pod kojim izvojište naše hrabre čete slobodu svemu jugoslovenskom narodu. Klicanje naroda Nj. Vel. Kralju, Jugoslaviji, Nj. Kr. Vis. Prestolonasledniku i Sokolstvu potrajalo je dugo. Nad svečanostnim prostorom letela su tri vojna hidroplana, koja izazvaše dugotrajno klicanje našoj junatkoj vojsci. Biranim rečima progovorio je zamenik starešine brat Bakota Josip, naglašujući večitu spremnost Sokola da, predvođeni Belim Orlom, brane našu rodnu grudu, naročito ovde na našem Jadranu.

Tako je Rab najsvetije prosla-

Spomenploča, koju su Rabljani otkrili prigodom proslave 10-godišnjice rođenja Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra

skim ulicama i obalom. Klicalo se je Nj. Vel. Kralju, Nj. Vel. Kraljici i Prestolonasledniku Petru i Jugoslaviji. Nakon povorke skupili su se svi u velikoj dvorani Sokolskog doma pred ukrašenom slikom Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra, starešine Sokolskog saveza. Biranim rečima pozdravio je prisutne starešina Sokolskog društva Rab brat Albert Maharž. U svome govoru naglasio je značenje svečanog dana i radost svih Sokola prilikom 10-godišnjice Nj. Vis. Prestolonaslednika. Na koncu je otpavana sveslovenska himna »Oj Slaveni«.

Sutradan rano u zoru mužari s gradskih zidina najviše svečani dan. U 10 i po sati pre podne sakupilo se je Sokolstvo pred Sokolskim domom, a odatle u povorci sa sokolskom društvenom glazbom i sokolskim barjakom krenulo se put katedrale. U crkvi služeno je svečano blagodarjenje. Nakon blagodarjenja pred crkvom govorio je starešina br. Maharž o značenju dana i o radosti svih Sokolova prilikom svečanosti rođenja Nj. Kr. Vis. Prestolonaslednika Petra, starešine jugoslovenskog Sokolstva. Nakon toga prošla je povorka glavnim ulicama Raba na obalom, gde se svi ukraše u čamece i jedrenjake. Na čamecima krenulo se izvan rapske luke pod starinske gradske zidine, na kojima se je otkrilo Belog Orla raširenih krila nad našim Jadranom. Nakon pozdravnog govora predsednika odbora ove proslave brata Pezela, deklamirao je brat Čok prigodnu pesmu, koju je ispevao naš pesnik br. Rikard Katalinić Jeretov, a koja završava stihovima:

»Krili se, Orle naš slavi,
ostvaren san je naš davni,
san svih svesnih sinova,
san svih svetlih umova.
I neka se čuje i sluša
Tri brata jedna su duša!«

U času govora predsednika o otkrivanju Belog Orla podiglo se dva brata Sokola u svečanim odorama zastor

Župa Šibenik - Zadar

SOKOLSKO DRUŠTVO BIOGRAD N/M

Desetu godišnjicu života svojega ljubljenskog starešine, ovo je društvo svečano proslavilo.

Uoči proslave 5. septembra na večer priredena je bakljada uz ophod mestom s društvenom glazbom na čelu.

6. septembra u 8 sati u jutro društvo se korporativno uputilo na blagodarjenje u mesnu župsku crkvu. Po svršetku ovog prisustvovalo se također i blagodarjenju po pravoslavnom obredu na letnjem vežbalištu ovoga društva. Nakon blagodarjenja održao je sveštenik, brat Dušan Rašković veoma lepi i ubedljivi prigodni govor. Iza toga prisustvovalo se reviji trupa jedinica 11. peš. puka »Karadordaa«. Nakon svega ovoga prošlo se povorkom oko mesta do sokolane, gde je bio određen razlaz.

Ovim prepodnevnom svečanostima sudelovala je korporativno i bratska Sokolska četa Tkon.

Posle podne u 6 sati priredila je društvena glazba na obali pred općinskom zgradom vrlo uspeli koncertat.

SOKOLSKA ČETA TKON

U nedelju 3. septembra ova je četa u sporazumu s matičnim društvom Biograd n/m priredila javnu vežbu, kojom zgodom bi izvršeno svečano razviče četnog barjaka, koji su sami članovi, iako siromašni, nabavili. Barjaku je kumovao stari i poznati sokolski radnik brat Ivan Pelicarić, starešina društva Biograd n/m.

Mesto je bilo svečano iskičeno. Narod je dolazio sa svih strana. Braća Sokoli dočekivali su čitavo pre i posle podne svoju sokolsku braću iz bliže i dalje okoline, koji su pristizali peške, vozovima i parobrodima. Nakon ovoga na obali se formirala povorka predvođena društvenim barjacima i uputila se put sletišta, gde se je imao obaviti blagoslov i razviče barjaka. Tu su se članovi opet postrojili, a zastave se odvojile iz redova i prišle bliže mestu blagoslova i u stavu »mirno« sačekali su dolazak zastave, koju je doneo starešina čete brat A. Maršan i M. P. župnik O. Petar Peterca.

Posle blagoslova starešina je čete predao barjak kumu bratu Pelicariću, koji razvija barjak i dariva divnu traku uz kratak, ali vatan govor, i povraća starešini zastavu. Starešina se biranim rečima zahvalio bratu Pelicariću i predao barjak zastavniku, koji ga prima i svečano polaže zavet.

Posle ovoga formirala se velebrna povorka predvođena novokrštenom zastavom. Po obilasku mesta sledio je javni nastup. Publike je bilo puno sletišta. Nastupili su pozvana društva i čete, koji su na opće zadovoljstvo izveli sve tačke pojedinačne i skupne, tačno i precizno. Napomenuti je također i ovu četu, koja je s par tačaka samostalno nastupila.

Po svršnim vežbama starešina čete brat Maršan održao je s tribine kratak, ali jezgrovit govor o značenju ove sokolske manifestacije u ovom pogranničnom kraju. Na koncu se zahvalio svim društvima i četama na brojnom odazivu i kličući Kralju, Prestolonasledniku, Jugoslaviji, Savezu i župi, završio svoj govor.

Nakon ovoga na sletištu je sledilo narodno veselje.

Kupujte zastave kod I. NEŠKUDLA

Ljubljana, Pražakova ul. 8

408-14

Župa Tuzla

IZ ZVORNICKOG OKRUGA

Javni nastup

Načelnništvo zvorničkog okruga pokazalo je mnogo inicijative i samostalnosti održavši svoj okružni javni nastup u Zvorniku 19 i 20. avgusta, koji je sadržavao sledeće priredbe:

1) Takmičenje članova svojih društava i četa u lakoj atletici (proste vežbe, skok u visinu, u daljinu, bacanje kugle, penjanje uz konopac i trčanje na 100 m).

Ovom takmičenju i uopšte javnom nastupu prisustvovala su sve jedinice osim društva Srebrenice, koje inače dobro radi, pa se nesudelovalanje ne može opravdati samo s materijalnim razlozima, jer ti razlozi važe za ostale jedinice u još većjoj meri.

2) Pešački izlet na stari Zvornički grad »Proklete Jerine« priredjen je u nedelju ujutro, sa 197 učesnika, što je imalo odgojni i propagandni značaj, jer nam je poznato, da se u društvima, a još više u četama, veoma zanemaruju izleti.

3) Javni čas je održan od 15 do 19 časova. Program je bio vrlo obilan, a sadržavao je nastup u prostim vežbama svih kategorija, na spravama m. naraštaj i članovi, odbojka i objavljivanje rezultata takmičenja. Uspeh je bio odličan.

4) Akademija je priredena u nedelju navečer u sali Oficirskog doma. Po programu nije bila obilna, nastupili su samo: članovi, članice i žen. naraštaj.

Prednjački tečaj

Iako je organizacija okružnog javnog časa, a naročito takmičenja dala dosta posla okružnom načelnštvu, ipak je ovo imajući u vidu stalni napredak sokolskog rada u svojim jedinicama, pristupilo odmah sutradan po javnom nastupu održavanju svog prvog okružnog prednjačkog tečaja. Tečaj je trajao od 21 do 30. VIII sa 9 tečajaca (7 članova i 2 članice) iz tri društva i dve čete. Nije uzelo učešća društvo Ljubovija i četa Branjevo. Program toga tečaja bio je isti kao i ostalih okružnih tečajeva naše župe, jer je dobiven od župskog načelnštva, koje je dalo inicijativu, razna pomagala i duhovno vodilo sve naše okružne tečajevе. Nastava je trajala dnevno 10 časova. Nastavnici su svi bili iz redova domaćeg društva Zvornika, koje je svim snagama na čelu sa svojim starešinom pomagalo na se tečaj održati i da se tečajnici ugodno osećaju. Ono je organizovalo nastanbu i prehranu tečajnika, a župa je dala delomičnu pomoć pojedinim tečajnicima. Svi tečajci su bili uzorno disciplinovani i vredni u radu, pa se je nadati, da će ovaj tečaj dati odlične rezultate.

SOKOLSKO DRUŠTVO ODŽAK

U Odžaku proslavljen je ovogodišnji 6. septembar vrlo svečano.

Ujutro oko 8.30 počeli su se skupljati članovi, te su zajednički iz sokolane krenuli: u kat. crkvu, zatim džamiju, a iz džamije povorkom u sokolanu.

U sokolani je izveden ovaj program: 1) Prisutne je pozdravio brat Blaž Ilić, sekretar društva. 2) Predavanje »Čovek u društvu u opće, a u Sokolstvu napose«, koje je održao br. Gojko Gušina, pravnik, a koje je popraćeno sa burnim aplauzom. 3) Osnovna škola sa svojim đacima izvela je 3 tačke, dok je sokolski podmladak otpevao pesmu »Oj Sloveni«. 4) Na večer je održano vrlo lepo posećeno selo s igrankom. Sa sastanka je upućen brzozav starešini Saveza SKJ.

Župa Užice

SOKOLSKO DRUŠTVO PLEVLJA

Sokolsko društvo na svečan je način proslavilo desetogodišnjicu života svoga viteškog starešine Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra.

Uoči dana proslave, 5. ovog meseca, u 7 časova uveče Sokoli svih kategorija, vojska i ovađanja nacionalna društva pod zvucima ovađanje vojne muzike priredili su bakljadu.

Sutradan prisustvovali su Sokoli blagodarjenju. Posle blagodarjenja otišli su zajedno s vojnom muzikom i vojskom pred ovađanju džamiju, gde su također održana molepstviya.

Po podne u 3 časa priredilo je Sokolsko društvo javan čas, gde su Sokoli svih kategorija izvodili pred mnogobrojnim građanstvom svoje kako slobodne vežbe, tako i vežbe na spravama. Na ovom javnom času uzela je učešće i Sokolska četa iz Zabrđja, koja je svoje vežbe s palicama izvela skladno.

Naš načelnik br. Josip Žic posle vežbe izveo je odlično razne dečije utakmice za nagradu u knjigama, što je neobično mnogo razveselilo prisutno građanstvo, koje je svojom mnogobrojnom posetom pokazalo da ceni sokolski rad.

Uveče je Sokolsko društvo, uz saradnju ovađanja nacionalnih i humanitarnih društava »Narodne odbranice«, »Jadranske straže«, pevačkog društva »Bratstvo«, priredilo svečanu akademiju. Koliko je bilo interesovanje za ovu akademiju, dokaz je što je velika sala »Bratstva« bila prepuna. Na ovoj je akademiji sokolski podmladak izvodio gimnastičke vežbe s pesmom i recitacijama, koje su bile pune izražaja nacionalne borbe za oslobođenje. Kako vežbe tako i pesme i recitacije su mališani izveli odlično tako, da je publika bila neobično oduševljena njima, pa su usled dugog aplauza publike neke tačke morale biti ponovljene. Posle akademije nastala je igranka i veselje.

Župa Varaždin

SOKOLSKO DRUŠTVO VARAŽDINSKE TOPLICE

U velikom kupališnom parku održana je 15. avgusta ovogodišnja javna vežba na kojoj su, uz domaće društvo, sudelovali društvo Varaždin i čete Remetinec, Kaštelanec-Jakopovec i Knjeginec. Župu su zastupali starešina brat Belčić i načelnica sestra Stjech. Rasporod nastupa: 1) deca domaće društva (7); 2) muška deca Kaštelanec-Jakopovec (12); 3) ženski naraštaj Knjeginec (6); 4) članovi proste vežbe (45); 5) muška i ženska deca domaće društva (11); 6) skupine čete Remetinec (7); 7) muški naraštaj Kaštelanec-Jakopovec (8); 8) muški naraštaj Knjeginec (12); 9) skupine muški naraštaj Varaždin (11); 10) sprave društva Varaždin i Varaždinske Toplice. Odziv naroda i stranih gostiju bio je izvan svakog očekivanja, pa zato ni materijalan uspeh nije izostao.

Pre javne vežbe pošla je od sokolane, koja se gradi, predvođena muzikom povorka do vežbališta.

SOKOLSKA ČETA KNJEGINEC

27. avgusta priredila je četa Knjeginec svoj drugi javni nastup. Članovi domaće čete dočekali su na ulazu u mesto goste i povorka na čelu s sokolskom konjicom iz Varaždina prošla je selom na vežbalište. Lep pozdravni govor održao je prosvetar čete, brat Mato Sekulić. Sledio je nastup s ovim kategorijama: 1) ženski naraštaj iz Knjeginca pod vodstvom sestre Anke Borovec; 2) muška deca čete Kućan-Zbelava predvođena bratom Peršijem; 3) muški naraštaj iz Knjeginca, pod vodstvom brata Vjekoslava Kezelca, odvežbao je ljubljanske proste vežbe; 4) muški naraštaj čete Kaštelanec-Jakopovec, vodio ih brat Josip Bosanac; 5) ženska deca čete Kućan-Zbelava; 6) članovi četa Sv. Ilija i Knjeginec proste vežbe, predvođeni br. Stanjkušom; 7) muška deca čete Jakopovec-Kaštelanec; 8) vežbe na preči — članovi društva Varaždinske Toplice i četa Knjeginec i Jakopovec-Kaštelanec. Uz pratnju tamburaškog zbora igrala su se kola, a naveče izvela su sokolska deca igrak »Sneuljica« i uz pevanje odvežbala na pozornici 4 razne vežbe. Lep poset suseljana nagradio je trudove marne čete.

Župa Vel. Bečkerek

SOKOLSKO DRUŠTVO TARAS

19. avgusta održalo je ovo društvo svoj javan čas uz gostovanje okolnih društava.

Kao svagda i ovog je puta Sokol. društvo »Matica« Vel. Bečkerek uzelo vidno učešće svojim članstvom, a naročito fanfarom, koja je pratila vežbe na času. Program se sastojao iz prostih vežbi svih kategorija i članova na spravama i odbojci. Sve su one izvedene u skladu s muzikom na zadovoljstvo gledalaca.

Svojim istupom Sokolstvo je na ovom seoskom zboru vrlo uspešno manifestovalo sokolsku ideju. Mnoge oči stranaca, koje su posmatrale rad čeline, odale su priznanje Sokolstvu svojim oduševljenjem.

Uz minimalnu ulaznicu materijalan je uspeh bio zadovoljavajući, ali moralan uspeh sa dve hiljade gledalaca kud i kamo je premašio sve.

V. K.

Župa Zagreb

ZUPSKI PREDNJAČKI TEČAJ

Neprestanim prilivom članstva svi ju dobi u sokolske redove oseća se još uvek nedostatak prednjaka u društvima i nedostatak voda u seoskim četama. Dvorane su pune, život, mladost ključa u njima, a vežbališta odzvanjaju od prostodušnog smeha i veselja naše sokolske dece, ali prednjaka nema onoliko koliko bi ih trebalo za tako intenzivan rad. Taj nedostatak se oseća u svima odeljenjima, svima kategorijama. Onaj kadar prednjaka, koji već postoji, malen je za ove potrebe. Jedan te isti čovek, prednjak, prednjačica vodi po više odeljenja i vodi tako dugo dok se ne premori, iscrpi i ne popusti u radu. Uspeh društva ne može biti u takim slučajevima onakav, kakav bi bio da je rad podeljen na više ljudi.

Načelnništvo župe je zaključilo da održi 20-dnevni prednjački tečaj posle sleta u Ljubljani, kako bi donekle poboljšalo stanje i nedostatak prednjaka. U tečaj je bilo prijavljeno 22 stara i braće, većinom iz društava van Zagreba. Po zanimanju je bilo šest učitelja, četiri obrtnika, dva studenta, tri ratara, četiri činovnika i tri kućanice.

Tečaj je počeo 10. avgusta i trajao je do 30. avgusta. Predavanja su bila svakodnevna, pa i nedeljom pre podne, i to 9 sati dnevno (od 7 do 12 pre podne i od 3 do 7 po podne).

Osobita je pažnja posvećena praktičnoj strani tečaja, jer je načelnništvo htelo, da tečajnici odnesu što više praktičnog znanja po svršetku tečaja. Iako je vreme bilo vrlo kratko, prošlo se je sve što je najnužnije da prednjak nauči i upozna za vreme tečaja. Svega je bilo 180 sati i to: sokolski sustav 6 sati, opća metodika telovežbe 40, sokolska misao 3, proste vežbe 15, strojeve 5, glavne sprave 20, sporedne sprave 7, skokovi 2, vežbe sa spravama 9, laka atletika 15, raznost i skupine 4, borilačke 4, ritmika 5, sportske igre 8, plivanje 4, zimski sportovi 4, vežbalište i njegovo uređenje 2, strani sistemi 1, elementarna gimnastika i praktično vežbanje prostih vežbi 20, praktično vežbanje (idealni telovežbeni časovi) 9, organizacija i administracija 1, zdravstvo 15, vođenje dece 6 sati, historijski pregled gimnastike i Sokolstva 4.

Tečaj je vodio župski načelnik, brat dr. A. Pichler. Brat načelnik je skupio veliki broj predavača, pače, je pozvao brata Lavrenčića, koji mu se je najpripravnije odazvao došavši s letovanja u Zagreb da održi tečajnicima predavanje o detetu u Sokolu, te vodenju dece. Predavači su bili: braća: M. Dobrin, B. Vuksan, V. Janković, L. Weinhardt, E. Vukotić, B. Kovacević, I. Rutar, St. Tončić, V. Zolotar, J. Štromar, B. Valadžija, Č. Mileusnić, S. Džamonja, U. Paliković, te brat dr. Pichler, Lavrenčić i sestre: J. Lončar i M. Koželj.

Rad je bio naporan, no tečajnici su izdržali. Sva predavanja su pratili sa zanimanjem. Dne 30. avgusta tečaj je završen i oni su s veseljem i zadovoljstvom pošli u svoja društva da nastave sokolski rad onako, kako to treba i kako su naučili.

Naša župa ima u svojim redovima hiljade seljaka. Načelnništvo je zaključilo da održi tri tečaja za vodenje sokolskih četa na tri mesta čim prestanu poljski radovi, kako bi se povećao broj voda sokolskih četa.

E. V-ić.

SOKOLSKO DRUŠTVO BREGANA

Sokolsko društvo u Bregani priređuje dne 24. septembra o. g. svoju običajnu godišnju javnu vežbu s vrtnom zabavom, gde će svirati sokolska glazba iz Zagreba. Kako je Bregana malo izletišta, to se očekuje što veći poset br. sokolskih društava i ostalih prijatelja Sokolstva.

SOKOLSKO DRUŠTVO JASENOVAC

Sokolsko društvo Jasenovac priređilo je dne 3. sept. o. g. u čast desetogodišnjice rođenja Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra, a uz sudelovanje bratskih društava i četa: Nova Gradiška,

Novska, Lipovljani, Bobovac, Crkveni Bok i Rajčje javnu vežbu, koja je i pored velike kiše jako dobro uspjela.

Starešina društva dr. Spasoje Madiraza govorio je o značenju proslave. Govor se završio klicanjem Kralju, Prestolonasledniku Petru i celom Kraljevskom Domu, te jugoslovenskom narodu i Sokolstvu.

Zatim je Hrvatsko pjevačko društvo »Svačić« iz Jasenovca otpjevalo državnu himnu.

Nastupila su potom navedena društva i čete s raznim vežbama. Program se završio s narodnim veseljem, gde je ponovo došlo do spontanosti i burnih ovacija Nasledniku Prestola i Jugoslaviji.

SOKOLSKO DRUŠTVO KRAPINA

Na poticaj Sokolskog društva ove je godine na osobito svečan način proslavljeno 10-godišnjica života starešine Sokola Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra.

Dne 5 o. m. u 8½ sati na večer krenula je velika bakljada u povorci s muzikom kroz mesto. Posle bakljade sastali su se i ostali građani u velikoj dvorani Sokolskog doma Lj. Gaja na komers, na kom su izrekli pozdravne govore predstavnici Sokolskog, Vatrogasnog, Hrvatskog pjevačkog društva »Zagorac«, Hrvatskog obrtno-radničkog društva »Gaj« i Aerokluba. Posle govora razvila se vrlo animirana i intima zabava.

Idućeg dana u 9 sati krenula je impozantna povorka u župnu crkvu na blagodarenje. Posle blagodarenja sastali su se svi u velikoj dvorani Sokolskog doma na svečanu sednicu, koju je otvorio starešina Sokolskog društva brat Vohel, a nakon toga je odao brzojav Nj. Vis. Prestolonasledniku.

Dne 7 o. m. davalo je u velikoj dvorani Sokolskog doma u 9 sati Sokolsko društvo svečanu akademiju u proslavu rođendana Nj. Vis. Prestolonaslednika s ovim programom: 1) Državna himna — izvodila građanska glazba. 2) Pozdravni govor — održao prosvetar br. M. Bakliža. 3) Sokolski trio izvodio je: a) Beethoven: Menuet; b) Haydn: Trio VII — 1. stav. 4) E. Adamić: Solnce sije, zeleni livada — izvodio Sokolski ženski zbor uz pratnju klavira. St. Mokranjac: Pesme iz Bitolje (XI rukov.) — izvodio Sokol. mešoviti zbor. 5) Chopin: Valse briljant — ritm. vežba — izvodila ženska deca. Petorka — muško članstvo. Vežbe na visokim ručama — izvodilo muško članstvo. 6) Nastup Sokol. društva Zagreb IV: a) Ritm. vežba na muziku Mendelsohn; b) Novi smer, ritmička vežba. — Izvodile članice br. društva Zagreb IV pod vodstvom s. Zorke Janković.

Posle akademije bio je ples. R—a.

SOKOLSKO DRUŠTVO KRIZ

Uoči 10-godišnjice rođenja Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra bio je sav Križ svečano rasvetljen i iskićen državnim zastavama i slikama Kraljeve Obitelji.

Oko 7 sati navečer sakupio se pred općinskom zgradom sva mesna društva i korporacije, općinsko zastupstvo i činovništvo, učiteljstvo sa školskom decom, Sokoli i Sokolice, te vatrogasna četa na čelu sa svojom glazbom, odakle je povorka s bakljama krenula kroz mesto. Glazba je svirala rodoljubne pesme, mladež i narod klicao je oduševljeno Nj. Vel. Kralju i Kraljici, Prestolonasledniku Petru, Kraljevskom Domu i Kraljevini Jugoslaviji. Mužari gruvahu, javljajući radostan dan 6. septembra. Po obavljenom ophodu vratila se povorka pred općinsku zgradu gde su se manifestacije ponovile. Tu je upravitelj škole br. Kralj Ivan, prosvetar Sokolskog društva Križ, održao lep patriotski govor. Glazba je na to zaigrala himnu, a na koncu se pretsednik općine brat D. Petković zahvalio svima na lepom učestvu pri ovoj rodoljubnoj manifestaciji.

Sutradan na sam rođendan Nj. Vis. Prestolonaslednika održano je u crkvi blagodarenje, kome su učestvovali Sokoli, mesne vlasti, društva i korporacije. Posle blagodarenja krenuli su iz crkve u povorci na čelu s vatrogasnom glazbom kroz mesto pred školsku zgradu, koja je bila iskićena zastavama i slikama Nj. Vel. Kralja, Kraljice i Prestolonaslednika Petra, gde je obavljen svečani mimohod i gde je upravitelj škole prosvetar brat Kralj Ivan održao lep prigodan govor.

Nakon govora završila je vatrogasna glazba državnu himnu. Posle toga narod se uputio svojim kućama, a predstavnici vlasti i mesnih društava uputiše se na svečanu sednicu, koja je održavana u novoj općinskoj većnici. Sa svečano sednice upućene su brzojavne čestitke Njegovom Kraljevskom Visočanstvu Prestolonasledniku Petru.

Naveče toga dana bilo je održano narodno veselje.

SOKOLSKO DRUŠTVO NOVA GRADISKA

Dana 6. septembra t. g. naše je društvo dolično proslavilo 10-godišnjicu rođenja Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra, starešine Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije. Do podne je članstvo prisustvovalo blagodarenju u crkvama, a iza toga bila je delegacija društva na svečanoj sednici gradskog zastupstva. Na naš poziv sakupilo se članstvo mesnih društava u 20 sati na sokolskom vežbalištu, pa je s vojskom, sokolskom fanfaram, gradskom glazbom i građanstvom priredena bakljada i manifestacije gradskim ulicama. Sa gradske večnice govorio je gradski zastupnik brat dr. S. A. Živković. Posle bakljade održana je u sokolani zajednička svečana sednica mesnih društava. Kada je starešina br. dr. Marić otvorio sednicu otvirala je fanfara državnu himnu. O jugoslovenskom i sokolskom pokretu u vezi s proslavom govorio je prosvetar br. prof. Kratki, završujući s usklikom: Živeo Prestolonaslednik Petar, starešina Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije! Prisutni su oduševljeno prihvatili, pa je fanfara svirala slovensku himnu. Br. dr. Marić pročitao je tekst telegrafске čestitke Slavljenu i završio svečanu sednicu.

U nedelju 10. septembra t. g. priredilo je naše društvo na svom letnjem vežbalištu okružni slet sokolskih četa novogradiškog sokolskog okružja. Do podne je obavljeno natecanje sokolskih četa i narodno sokolsko zborovanje. Posle podne održana je javna vežba s ovim rasporedom: odbojka — članovi društva; igre — muška i ženska deca; proste vežbe — članovi četa; vežbe s puškama — vojnici ojačanijeg garnizona; proste vežbe — članovi društva; laka atletika i raznolikosti — članovi četa; vežbe na spravama — članovi društva; proste vežbe — članovi i članice četa; mimohod i pozdrav zastavi. Posle javne vežbe bila je zabava s igrankom.

D. V.

SOKOLSKO DRUŠTVO PAKRAC

Sokolsko društvo Pakrac svečano je proslavilo dan desetogodišnjice rođenja Nj. Visočanstva Prestolonaslednika Petra.

Uoči samog dana u 7 sati naveče priredena je bakljada. Pred općinskom zgradom formirana je veličanstvena povorka dece i građana, koja je na čelu sa sokolskom fanfaram krenula na ophod pakračkim ulicama. Povorka se zaustavila pred općinskom zgradom, gde je brat A. Magovac, prosvetar društva, održao topao govor o Dinastiji Karadorđevića.

Sutradan pre podne, održana su bogoslužjenja u svim crkvama, a naveče priredena je akademija u sokolskom domu s lepim programom, koji su izvela najmanja deca. Na akademiji održao je proslav brat D. Diklić, član prosvetnog odbora, koji je u kratkim potezima prikazao ljubav Vladalačkog doma prema sokolskoj organizaciji, čiji je starešina Prvenac naših Kraljevskih Suverena.

Naročito oduševljenje prisutnih, privukla je tačka recitacije i pjevanja, koju su izvela školska deca iz obližnjeg sela Prekopake pod ravnanjem brata Zehaka.

SOKOLSKO DRUŠTVO POSAVSKI BREGI

Rodendan Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra proslavljen je u Posavskim Bregima na svečan način. — Sve javne i više privatnih zgrada bile su iskićene s državnim zastavama.

Već pre 8 sati ujutro počeli su se sakupljati članovi Sokolskog društva pred školskom zgradom uz državne i općinske službenike, školska mladež s posebnim odelom Crvenog krsta, kao i građanstvo u dosta lepom broju, gde se je svrstala povorka i krenula u mesnu župnu crkvu na blagodarenje.

Nakon blagodarenja otišli su svi prisutni u školsku zgradu, koja je bila dupkom puna, te je pred sakupljenima održao brat prosvetar Poljungan Ivan predavanje o značenju dana proslave rođendana Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra.

ka, zatim je jedan učenik deklamovao pesmicu, a drugi čitao dnevni rad Prestolonaslednika Petra, a nakon toga održao je starešina brat dr. Maričić Branislav krasan patriotski govor.

Svi ti govori bili su prekidani klicanjem Kraljevskom Domu i Jugoslaviji, a na koncu je upućen brzojav Nj. Vis. Prestolonasledniku. Predloženi brzojav primili su svi prisutni s odobravanjem uz klicanje Kraljevskom Domu, a iza toga brat starešina zahvalio se je prisutnim na lepom odzivu, nakon čega je otpjevana drž. himna.

SOKOLSKO DRUŠTVO TOPUSKO

Ovdašnje sokolske svečanosti, povodom proslave rođendana Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra, otpočele su svečanim blagodarenjem prvo u rimokatoličkoj zatim u srpsko-pravoslavnoj crkvi. U veče je priredena sokolska akademija, koja je u svemu uspjela. Velika sala »Lječilišne restauracije« bila je puna publike, braće i sestara, starih Sokola i drugih prijatelja Sokolstva. Akademiju je otvorio starešina brat dr. Vurdelja, koji je prvo pozdravio: Nj. Vel. Kralja, Kraljevski Dom zatim Slavljenu, prvog starešinu Sokola Kraljevine Jugoslavije Prestolonaslednika Petra. Dalje je brat Vurdelja govorio o značenju Sokolstva uopšte, o njegovom radu pre i posle rata, zatim je dao istorijski razvitak sokolske misli. Tom prilikom je spomenuo pok. br. M. Tirša, zatim onu braću, koja su još u životu kao

brata dr. Lazu Popovića, Naglasio je i podvukao sokolske ciljeve za budućnost, istakao koliko veliku zaslugu ima Sokolstvo u razvijanju duhovne vaspitne i telesne snage našeg naroda. Burni i temperamentni govor brata starešine raspalio je masu, koja ga je mnogo puta prekidala još burnijim uzvicima »Živeo«, »Živela Jugoslavija«. Posle govora vežbale su članice, koje su pokazale neobičnu izvežbanost. Narastaj muški i ženski neobično se sviđao gledaocima među kojima se našao velik broj roditelja, koji su s uživanjem gledali svoju decu, naš narastaj. Poslednji su nastupili članovi, koji su vežbali punom snagom oštro i hitro, svi po jednom taktu.

U tehničkom pogledu ova akademija, mladog i agilnog društva je uspjela. Drugi deo bila je igranka.

Sokolski tehničar traži nameštenje

Dugogodišnji sokolski radnik slobodan za samostalno tehničko vodenje društva moli bratska društva, da mu potraže u svome mestu trgovačko ili ma kakovo nameštenje. — Obratiti se na Sokolsko društvo Jasenovac.

Proda nove kroge (karike) Sokol Moste pri Ljubljani

Oglašuje u »Sokolskom glasniku«

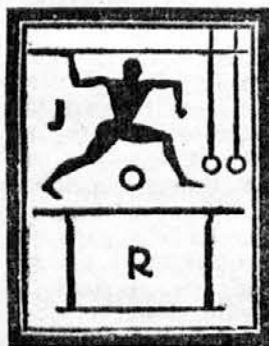
Vse tiskovine za sokolska društva, potrebne knjige za sokolske knjižnice, vabila, letake, lepake za sokolske prireditve Vam izdela Učiteljska tiskarna. Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige, časopise, revije, vizitke, bloke, račune, jedilne liste, posmrtnice in mladinske liste. Ilustrira knjige v eno- in večbarvnem tisku. / Lastna tvornica šolskih zvezkov. Knjigoveznica. Oddelek za učila z veliko zalogo slik naših velmož

KNJIGARNA
V LJUBLJANI
PODRUŽNICA
V MARIBORU
Tyrševa ulica štev. 44

**UČITELJSKA
TISKARNA**

V LJUBLJANI, FRANČIŠKANSKA 6

401—38

Vsem bratskim sokolskim edinicam!

Z ozirom na splošno gospodarsko stanje in dejstvo, da omogočimo vsem bratskim edinicam nabavo potrebnega telednega orodja ponovno znižujemo cene za 20%.

Pri plačilu zaključne vsote takoj z naročilom nudimo še posebej franko omet in pri naročilu preko Din 1.000— postavno Vaša želozniška postaja.

Bratske sokolske edicine prosimo, da tudi nadalje zaupate v solidnost domačih izdelkov, ter Vam zagotavljamo, da se bode mo vedno potrudili postreči Vas z najbolj popolnimi proizvodi.

Tudi nadalje Vam hočemo zvesto služiti ter prosimo, da se ob potrebi obrnete na naš naslov z vsemi Vašimi željami, da Vam moremo staviti svoje ponudbe in pogoje, ki bodo Vašim zahtevam najbolje ustrezali.

Nadejamo se, da nas ne zapustite tudi v sedanjih hudih časih, polnih brezposelnosti, zato se obračamo do Vas z geslom: »Svoji k svojim!«

Zdravol

TVORNICI TELOVADNEGA ORODJA

J. ORAŽEM - RIBNICA

NA DOLENJSKEM • DRAVSKA BANOVINA

PRVA JUGOSLOVENSKA INDUSTRIJA
ŠPORTSKIH POTREPŠTINA

M. DRUCKER

Zagreb, Ilica 39
Beograd, Pasaž
Akademije Nauka

Vlastiti proizvod lako-atletskih sprava. Lopte za odbojku, medicinka, košarka, lopte za bacanje itd.

ZAHTJEVAJTE BESPLATNE CJENIKE!

405—36

IV. Brunčič
pleskar in ličar
se toplo priporoča vsem
cenj. naročnikom. — Delo
solidno! — Cene zmerni!
TELEFON št. 3476
Ljubljana
Kolodvorska ulica 23

»Spomen - kline«
Eksere
za osvećenje sokolske zastave
najbolje i jeftino izrađuje
MIRKO SMAT, graver
Beograd, Terazije 1
405—36

KLIČETE
vseh vrst po
fotografijah
all risbah
izvrsne
najsolidnije
KLIŠARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVATIS
404—38

ŠIRITE SOKOLSKU
II ŠTAMPU: II
»SOKOLSKI GLASNIK«
»SOKO«, »SOKOLIČ« i
»NAŠU RADOST«

Širite sokolsku štampu!
Svako sokolsko društvo, svaki član i svaka članica
treba da nabavi

Sokolsku knjižnicu

I. sveska:	E. Gangl: O sokolski ideji.
II. "	Ing. Lado Bevc: Sokolsko prosvetno delo.
III. "	Dr. Miroslav Tyrš: Naš zadatak, smer i cilj.
IV. "	Vekoslav Bučar: Dr. Ivan Oražen.
V. "	Dr. Miroslav Tyrš: Sokolska gesla.
VI. "	Jan Pelikan: Dr. Miroslav Tyrš.
VII. "	Jan Křen: Cilj sokolskih težnji.
VIII. "	E. Gangl: Tyrševo Sokolstvo. (Sloven. tekst).
VIII. a "	Isto. (Srpsko-hrvatski tekst).
IX. "	Dr. Niko Mrvoš: Pogledi i misli dr. Miroslava Tyrša.

Svaka sveska stoji 3 Din

PUTEVI I CILJEVI

U tvrdom povezu 8 Din

Franjo Mačus: **ODBOJKA (VOLLEY BALL)**

U kartonu 12 Din

Franjo Malin: **Praktički udžbenik češkog jezika.**

U kartonu 15 Din

Dr. Viktor Novak: **SVESLOVENSKA MISAO**

U kartonu 9 Din

Miroslav Ambrožič: **METODIKA SOKOLSKJE VZGOJE**

U tvrdom povezu 36 Din

Franjo Malin: **ČEHOSLOVACI I ČEHOSLOVAČKA**

U kartonu 15 Din

Jugoslovenska Sokolska Matica

Ljubljana, Narodni dom

402—30

Telefon 25-43 / Račun poštanske štedionice Ljubljana 13.831